

SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ LIPTOVSKÉJ KNIŽNICE GAŠPARA FEJÉRPATAKY – BELOPOTOCKÉHO V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI ZA ROK 2021

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Úlohy a miesto kultúrnej organizácie v národnom systéme kultúrnych organizácií

1.1. Poslanie kultúrnej organizácie a jej funkcie

Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši (ďalej len Liptovská knižnica GFB) je regionálna kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, ktorej hlavným poslaním je budovať a uchovávať univerzálny knižničný fond bez ohľadu na nosič informácií, poskytovať používateľom knižnično-informačné služby a zabezpečovať všeobecný a neobmedzený prístup občanov k informáciám. Plnú funkciu verejnej mestskej knižnice pre mesto Liptovský Mikuláš a regionálnej knižnice pre územie okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok (región Liptov). Naplňa ciele stanovené v rámci národného knižničného systému a plní úlohy, ktoré vyplývajú zo strategických dokumentov a zákonov.

Liptovská knižnica GFB patrí do siete verejných regionálnych knižníc, ktorých zriaďovateľom je Žilinský samosprávny kraj.

1.2. Plnenie prioritných úloh v roku 2021

Liptovská knižnica GFB v roku 2021 svojou činnosťou zastávala pevné miesto v spoločnosti i komunite regiónu v oblasti kultúry, vzdelávania a poskytovania informácií v zmysle svojej Zriaďovacej listiny, Plánu činnosti na rok 2021, ako aj z ďalších strategických dokumentov. V rámci svojich možností reagovala na nové informačné potreby verejnosti a svojho konkrétneho používateľského zázemia najmä šírkou a kvalitou poskytovaných knižnično-informačných služieb ako finálneho produktu.

Rok 2021 bol druhým rokom pandémie koronavírusu Covid-19 a opatrenia s tým súvisiace do veľkej miery poznačili fungovanie knižnice a jej služby verejnosti. Knižnica musela riešiť prevádzku knižnice (uzavretie pre verejnosť, obmedzený režim), pandemické opatrenia (R – O – R), dezinfekciu, karanténu a pod.

Formovanie informačných potrieb, podpora informačnej gramotnosti, riadenie a rozvoj ľudských zdrojov:

Aj v roku 2021 venovala Liptovská knižnica GFB veľkú pozornosť formovaniu informačných potrieb v interakcii s potrebami verejnosti a to najmä podpore informačnej gramotnosti organizáciou tradičných aktivít: Kniha Liptova 2020, Krídla Ivana Laučíka – literárna súťaž začínajúcich autorov, Týždeň slovenských knižníc, Svetový deň poézie, besedy so spisovateľmi, autorské čítania a prezentácie osobností slovenskej literatúry prostredníctvom projektu Knižnica je tá správna adresa 2., ale aj každodennými aktivitami pre všetky vekové a sociálne kategórie používateľov. Knižnica v regióne funguje ako prirodzené komunitné stredisko pre profesionálnych aj amatérskych literárnych tvorcov, k čomu významne prispieva aj činnosť Literárneho klubu a vydávanie časopisu Krjela. Žiaľ, do týchto aktivít knižnice negatívnym spôsobom zasiahla pandémia koronavírusu, kedy bola činnosť knižníc obmedzená a obmedzené resp. na istý čas úplne zakázané bolo organizovanie podujatí pre verejnosť, preto sme nemohli realizovať všetky plánované podujatia a aktivity. Časť aktivít sa preniesla do online priestoru, kde sme zaznamenali pomerne slušný záujem verejnosti.

Negatívnym zásahom aj do budúcnosti sa javí obmedzenie činnosti pobočky knižnice na ZŠ Janka Kráľa na Podbrezinách len na 1 deň v týždni a výlučne na požičiavanie kníh.

Dôraz sme kládli aj na propagáciu knižnice, jej výročia a činnosti, či už na vlastnej webovej stránke, FB-profile, Centrálnom katalógu podujatí mesta Liptovský Mikuláš, ale aj na stránkach regionálnych periodík, web-stránky ŽSK a záujem o dianie v knižnici mali aj rozhlas, najmä Rádio Regina Stred a televízia. Čitateľov a návštevníkov knižnice sme o pripravovaných podujatiach a novinkách informovali priamo v priestoroch knižnice a tiež prostredníctvom e-mailov.

Kvalitné knižnično-informačné služby môžu poskytovať len odborne zdatní pracovníci knižnice a na ich vzdelávanie kládla knižnica veľký dôraz. Personálne zmeny sme v roku 2021 sa neudiali.

Pri knižnici pracuje aj Základná odborová organizácia s ktorou má knižnica uzatvorenú Kolektívnu zmluvu.

Rok 2021 bol aj rokom častých a dlhodobých práceneschopností a OČR najmä z dôvodu pandémie COVID-19 a teda aj zvýšeného zaťaženia pracovníkov a vyššej kumulácie pracovných činností s dôrazom na knižnično-informačné služby.

Pozitívom bola účasť na mnohých online podujatiach odborného zamerania pre pracovníkov knižnice – školenia, webináre, porady.

Budovanie, trvalé uchovanie, rozvoj a ochrana knižnično-informačných fondov:

Liptovská knižnica GFB je povinná budovať, získavať, evidovať, odborne spracovávať, organizovať a ochraňovať univerzálny knižničný fond v súčinnosti s požiadavkami

čitateľského zázemia, ale dôraz kladie na regionálny knižničný fond, na budovanie regionálnych bibliografických i faktografických databáz.

Základom je priebežný a premyslený nákup, resp. iné získavanie, kníh, periodík a iných typov dokumentov. To sa dialo s príspevím vlastných zdrojov knižnice a dotácie Fondu na podporu umenia. Dobrú spoluprácu máme s kultúrnymi a vzdelávacími inštitúciami na území mesta a regiónu aj obecnými úradmi, vďaka čomu knižnica získava mnoho cenných dokumentov regionálneho charakteru. Prínosom pre akvizičnú politiku knižnice je aj súťaž Kniha Liptova. Knižničný fond je okrem dokumentov na úseku regionálnych dokumentov a príručných knižníc vo voľnom výbere.

Dokumenty knižničného fondu sú spracovávané v systéme Clavius, ktorý je každoročne updatovaný.

Dôležitá je aj ochrana knižničného fondu. Všetky priestory knižnice sú chránené EZS s napojením na PCO Polície SR a kamerovým systémom.

Optimalizácia a rozvoj knižnično-informačných služieb:

Liptovská knižnica GFB poskytuje knižnično-informačné služby v účelovej budove knižnice na Štúrovej ul. č. 56 (majetok ŽSK, správca LK GFB), kde sa nachádza úsek beletrie pre dospelých, úsek literatúry pre deti, multimedialný úsek (čítareň + hudobné dokumenty + verejný internet), riaditeľstvo, ekonomika, metodika, spracovanie knižničných fondov, knižnično-informačný servis, sklady, depozity a knihárska dielňa. V NKP Čierny orol na ul. 1. mája v Liptovskom Mikuláši (majetok ŽSK, správca Liptovské múzeum v Ružomberku) má knižnica priestory vo výpožičke a nachádza sa tam úsek náučnej literatúry, úsek regionálnych dokumentov so študovňou a úsek dokumentov pre nevidiacich a slabozrakých. Na Základnej škole Janka Kráľa na najväčšom sídlisku Liptovského Mikuláša Podbrezinách má knižnica pobočku pre deti, ktorú užívame bezplatne. Priestory a energie dodáva ZŠ, knižnica dodáva pracovníka a knižničný fond.

Zhodnotenie kvantitatívnych a kvalitatívnych ukazovateľov činnosti Liptovskej knižnice GFB je podrobne rozpracované v časti Odborná činnosť knižnice.

Pandémia koronavírusu zasiahla aj oblasť služieb pre verejnosť, kedy sme museli pristúpiť k určitým opatreniam a obmedzeniam: regulovaný počet návštevníkov v priestore, dezinfekcia rúk, prekrytie dýchacích ciest, knihy v karanténe, zvýšená hygiena a dezinfekcia priestorov, plastové kryty na výpožičných pultoch, dôraz na služby odloženie knihy a rezervácia dokumentu. Regulované bolo posielanie upomienok. Množstvo aktivít sa presunulo do online priestoru.

1.3. Potenciálne používateľské zázemie

K 31.12.2021 žilo v regióne Liptov 128 284 obyvateľov.

V okrese Liptovský Mikuláš žije 71 926 obyvateľov, počet školopovinných detí je 5 890.

V meste Liptovský Mikuláš žije 30 746 obyvateľov, z toho 3 113 školopovinných detí.

V okrese Ružomberok žije 56 358 obyvateľov, školopovinných detí je 4 819.

V meste Ružomberok žije 26 094 obyvateľov a z toho je 2 743 školopovinných detí.

Mesto Liptovský Mikuláš, sídlo Liptovskej knižnice GFB, je hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom regiónu. Má bohaté historické a kultúrne tradície. V regióne nájdeme aj napriek stále nepriaznivému demografickému vývoju pomerne veľký kultúrno-vzdelávací potenciál podobe materských škôl, základných škôl, stredných škôl, vysokých škôl a tiež špeciálnych škôl. V Liptovskom Mikuláši je 1 vysoká škola – Akadémia ozbrojených síl generála M. R. Štefánika, 8 stredných škôl a 9 základných škôl. V Liptovskom Hrádku sú 3 stredné školy, v Ružomberku 1 vysoká škola – Katolícka univerzita a 8 stredných škôl.

Ďalším potenciálnym zdrojom je cestovný ruch so svojimi požiadavkami najmä na informačné a doplnkové služby knižnice.

2. Vzájomná koordinácia a kooperácia

Liptovská knižnica GFB spolupracuje v rámci regiónu s týmito kultúrnymi a vzdelávacími organizáciami:

Liptovské kultúrne stredisko Liptovský Mikuláš, Liptovská galéria P. M. Bohúňa Liptovský Mikuláš, Liptovské múzeum Ružomberok, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva Liptovský Mikuláš, Múzeum Janka Kráľa Liptovský Mikuláš, Dom kultúry Liptovský Mikuláš, Mestská knižnica Ružomberok, Mestská knižnica Liptovský Hrádok, Miestny odbor Matice slovenskej a Dom Matice slovenskej v Liptovskom Mikuláši, Mesto Liptovský Mikuláš, obecné knižnice Liptova, základné, stredné a vysoké školy regiónu, Spolok Martina Rázusa, Spolok Pavla Straussa, ECAV. Po odbornej línii spolupracujeme aj s verejnými regionálnymi knižnicami Žilinského regiónu, Slovenskou národnou knižnicou v Martine, Slovenskou knižnicou pre nevidiacich v Levoči, Spolkom slovenských knihovníkov a Asociáciou slovenských knižníc.

3. Riadiaca a kontrolná činnosť

3.1. Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti

V roku 2021 sa uskutočnili kontroly dochádzky – priebežne riaditeľkou knižnice a vedúcimi organizačných zložiek – závažné nedostatky zistené neboli.

Priebežne sa kontrolovala bezpečnosť pri práci, protipožiarna ochrana, stav rebríkov a regálov a tiež požitie alkoholu a iných návykových látok u zamestnancov knižnice.

Štvrtročne bola vykonávaná kontrola centrálnej pokladne aj čiastkových pokladní na jednotlivých úsekoch knižnice, nedostatky zistené neboli.

Priebežne bola vykonávaná finančná kontrola.

3.2. Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov

Od októbra do decembra 2020 sa v knižnici uskutočnila kontrola Útvoru hlavného kontrolóra ŽSK, zameraná na účtovníctvo, zmluvy, zverejňovanie, verejné obstarávanie a majetok. Zistené nedostatky neboli závažného charakteru a už boli odstránené, resp. sa postupuje podľa pokynov kontroly. V januári 2021 boli na Útvor hlavného kontrolóra ŽSK zaslané návrhy náprav zistených nedostatkov a časový harmonogram ich plnenia.

4. Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská knižnice

5. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška registračného poplatku

5.1. Otváracie hodiny centrálného objektu

pondelok:	10:00 – 18:00
utorok – piatok:	9:00 – 18:00
sobota:	8:00 – 12:00

5.2. Otváracie hodiny pobočky a dislokovaného pracoviska

Úsek náučnej a regionálnej literatúry:

pondelok:	10:00 – 18:00
utorok – piatok:	9:00 – 18:00
sobota:	8:00 – 12:00

Pobočka knižnice na Základnej škole Janka Kráľa Liptovský

Mikuláš – Podbreziny:

pondelok – piatok:	8:00 – 16:00, od septembra 2021 – streda: 8:00 – 16:00
sobota:	zatvorené

5.3. Týždenný výpožičný čas

Týždenný výpožičný čas je 48 hodín.

5.4. Výška registračného poplatku

V Liptovskej knižnici GFB sa platí členský registračný poplatok jedenkrát ročne na obdobie 365 dní. Výška členského registračného poplatku je diferencovaná podľa veku používateľa nasledovne:

Deti do 6 rokov:	bezplatne
Deti a mládež do 15 rokov:	2,00 €
Študenti denného štúdia do 25 rokov:	3,00 €

Dospelí do 65 rokov:	5,00 €
Seniori od 66 do 75 rokov a ZŤP:	2,00 €
Seniori nad 75 rokov a ZŤP-S:	bezplatne
Majstri ÚĽUV-u:	bezplatne
Darcovia krvi – zlatá Jánskeho plaketa	bezplatne
Vojnoví veteráni:	2,00 €
Neregistrovaní používatelia s právom jednodňového prezenčného vypožičiavania:	0,50 €
Rodinný preukaz – 1. člen rodiny:	5 €
2. člen rodiny:	1 €
dieťa 6 -15 rokov:	1 €

5.5. Poskytované zľavy

Ako vyplýva z horeuvedeného prehľadu, od platenia členského registračného poplatku sú oslobodení používatelia starší ako 75 rokov, používatelia, ktorí sú držiteľmi preukazu ŤZP a ZŤP-S, majstri ÚĽUV- u s registračnou kartou, darcovia krvi – držitelia zlatej Jánskeho plakety a deti do 6 rokov veku. Žiakov prvých resp. druhých ročníkov základných škôl zapisujem do knižnice počas tzv. slávnostných zápisov. Tento prvý zápis je bezplatný. Zľavy sú poskytované aj vojnovým veteránom po predložení príslušného preukazu. Počas pandémie koronavírusu bola služba odloženie knihy poskytovaná bezplatne.

5.6. Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2020

V roku 2021 nedošlo k zmene otváracích hodín. Otváracie hodiny sa upravovali len na základe protipandemických opatrení a vyhlášok ÚVZ SR.

K úprave registračných poplatkov v r. 2021 nedošlo.

6. Projektová činnosť kultúrnej organizácie, granty, nadácie

Príloha č.2

7. Public relation

7.1. Odborná publikačná činnosť pracovníkov knižnice

Kubányová Nadežda:

Súťaž Kniha Liptova napíše 14. ročník. In: Mikuláš : mesačník pre obyvateľov mesta Liptovský Mikuláš. – Roč. XXVI, č. február (2021), s. 14.

Krídla Ivana Laučíka sú určené pre začínajúcich autorov. In: Mikuláš : mesačník pre obyvateľov mesta Liptovský Mikuláš. – Roč. XXVI, č. február (2021), s. 14.

Uchádzajú sa o titul Kniha Liptova. In: Liptovské noviny – MY. – Roč. 72, č. 10, s. 7-8.

Štartuje súťaž Kniha Liptova 2020. In: Spoločník. – Roč. XX, č. 3, s. 33.

Štartuje súťaž Kniha Liptova 2020. In: Spoločník.- Roč. XX, č. 4, s. 34.

Hlasovanie v čitateľskej ankete Kniha Liptova 2020 je už spustené. In: Spoločník. – Roč, XX, č. 5, s. 6.

Kniha Liptova 2020 : rozdelenie kníh do súťažných kategórií. In: Spoločník. – Roč. XX, č. 5, s. 6.

Hlasovanie v čitateľskej ankete Kniha Liptova 2020 je už spustené. In: Spoločník. - Roč. XX, č. 6, s. 6.

Kniha Liptova 2020 : rozdelenie kníh do súťažných kategórií. In: Spoločník. – Roč. XX, č. 6, s. 6.

Zaujali mladí autori. In: Mikuláš : mesačník pre obyvateľov mesta Liptovský Mikuláš. – Roč. XXVI, č. august (2021), s. 10.

Moravčíková Tatiana:

V knižnici zvládli stres a poznávali prírodu. In: Mikuláš : mesačník pre obyvateľov mesta Liptovský Mikuláš. – Roč. XXVI, č. november (2021), s. 12.

7.2. Publikačná činnosť o knižnici a jej činnosti

Aj v roku 2021 knižnica pokračovala v propagácii svojej činnosti v printových médiách: regionálnom týždenníku My – Liptovské noviny, mesačníkoch Mikuláš a Liptovský Hrádok, týždenníku Spoločník a Ružomerský hlas, v časopise ZAKraj a Ľupčasopis. Najviac článkov napísali Ľubica Stančíková, Michal Paška a Jana Kamhalová. Regionálna tlač preberala aj články z TASR.

7.2.1 Počet titulov vlastných zamestnancov knižnice

Pracovníci knižnice v roku 2021 publikovali 13 článkov a 1 článok v online prostredí:
http://www.rkhlask.sk/index.php?id_bl=4695.

7.2.2 Počet titulov iných autorov o knižnici

O knižnici písali v minulom roku aj iní autori, celkom boli takto publikovaných 5 článkov.

7.2.3 Počet vydaných tlačových správ

V priebehu roka 2021 vydala LK GFB 10 tlačových správ.

7.2.4 Propagácia a prezentácia kultúrnej organizácie v iných médiách (rozhlas, televízia) a vynaložené finančné prostriedky

<i>Médium</i>	<i>Názov príspevku</i>	<i>Termín odvysielania</i>
TV Liptov	Kniha Liptova 2020 – vyhlásenie súťaže	január 2021
	Krídla Ivana Laučika – vyhlásenie súťaže	Január 2021
	Info o knižnici	Apríl 2021
	Kniha Liptova 2020 – výsledky hlasovania	Apríl 2021
Rádio Liptov	Informácie z knižnice	Január 2021
	Kniha Liptova 2020 – výsledky hlasovania	Apríl 2021
Rádio Regina	Kniha Liptova 2020 – výsledky hlasovania	Apríl 2021
	Knižnica v obmedzených podmienkach	Apríl 2021
	Knižnica a rozhlas	Apríl 2021
RTVS	Slovensko v obrazoch	Jún 2021
	Murál – výsledky súťaže	September 2021

Všetky reportáže a správy boli uvedené zdarma.

Infotabule pri cestných komunikáciách LK GFB nemá.

Na mestských križovatkách sa nachádzajú smerovníky ukazujúce ku knižnici.

Vývesná skrinka pre aktuálne oznamy sa nachádza na Garbiarskej ulici pri zastávkach mestských a prímestských autobusových liniek.

7.3. Odborná edičná činnosť

1. Karol Ruppeldt : biografický leták pri príležitosti 180. výročia narodenia / zostavila Ivona Salajová. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021. – 27 záznamov.
2. Krjela 57 : časopis Literárneho klubu pri Liptovskej knižnici Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši / zostavila Naďa Kubányová ; grafické spracovanie a zlom vnútra Peter Valach. Grafický návrh obálky Ondrej Jób. Foto na obálke Kristína Javorská. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021. – 56 s.
3. Liptov v tlači 2021 [elektronický zdroj]: bibliografická ročenka. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021. – 3 131 záznamov.
4. Novembrové sakury : príloha časopisu Krjela č. 57 / Zuzana Líšková. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021. – 25 strán.

5. Nové knihy č. 1, 4, 6, 9, 12, 14 : prírastky nových kníh do fondu úseku beletrie / zostavila Tatiana Moravčíková a Petronela Jančušková. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021. – 324 strán. – 901 záznamov.
6. Nové knihy č. 2, 3, 5, 7, 10, 13 : prírastky nových kníh do fondu úseku literatúry pre deti / zostavila Tatiana Moravčíková. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021. – 237 strán. – 830 záznamov.
7. Nové knihy č. 8, 11, 15 : prírastky nových kníh do fondu úseku náučnej a regionálnej literatúry / zostavila Tatiana Moravčíková a Petronela Jančušková. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021. – 249 strán. – 403 záznamov.
8. Peter Vítek : výberová personálna bibliografia pri príležitosti 50. výročia narodenia / zostavila Ivona Salajová. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021 (zv. 89 edície regionálnej bibliografie). – 201 strán. – 343 záznamov.
9. Plán činnosti Liptovskej knižnice Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši na rok 2021/ zostavila Marcela Feriančeková. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021. – 29 strán.
10. Správa o činnosti a hospodárení Liptovskej knižnice Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši v roku 2020 / zostavila Marcela Feriančeková. Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021. – 56 strán.
11. Verejné knižnice okresu Liptovský Mikuláš a Ružomberok v roku 2020 / zostavila Kvetoslava Droppová. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2020. – 20 strán.
12. Výhonky 37 : zborník najlepších príspevkov 39. ročníka literárnej súťaže začínajúcich autorov / zostavila Nadežda Kubányová ; grafická úprava, zalomenie, obálka Peter Valach. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021. – 55 strán.
13. Výročia 2021 : kalendárium výročí regionálnych autorov a osobností okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok / zostavila Ivona Salajová. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021 (zv. 87 edície Regionálnej bibliografie). – 399 strán. – 327 záznamov.

7.4. Web stránka knižnice

Knižnica má svoju web stránku: www.kniznicagfb.sk, kde zverejňuje všetky informácie o podujatiach, dokumentoch, a pod. V r. 2021 bolo na web stránke uverejnených 80 správ o pripravovaných resp. uskutočnených podujatiach a iné dôležité informácie pre verejnosť.

7.5. Sociálne siete

Knižnica má svoje konto na sociálnych sieťach Facebook a Instagram. Samostatné kontá na FB má aj literárny klub a literárna súťaž začínajúcich autorov Krídla Ivana Laučíka.

7.6. Ďalšie aktivity knižnice v online prostredí

Online aktivity knižnice sa sústredili najmä na mesiace január – apríl, kedy platili prísne protipandemické opatrenia, deti sa učili dištančne, nemohli sa organizovať podujatia pre verejnosť a aj vstup do knižnice bol regulovaný. Pripravili sme 9 online podujatí: tvorivé dielničky, súťaž, literárne kvízy, rozprávkové pásma. Celkom sa týchto aktivít zúčastnilo 178 účastníkov.

7.7. Iné marketingové aktivity

8. Ocenenia organizácie a jej pracovníkov

V roku 2021 nezískala knižnica ani jej pracovníci žiadne ocenenie.

9. Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie

9.1. Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe knižnice

Príloha č. 3

9.2. Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľností

Stav budovy knižnice po rekonštrukcii strechy, priestorov podkrovia, vstupných priestorov a sociálnych zariadení na prízemí sa výrazne zlepšil, avšak naďalej pretrvávajú nutnosť opravy fasády budovy, rekonštrukcia EZS, elektrorozvodov, vykurovania v kancelárskych a skladových priestoroch a sociálnych zariadení na 1. a 2. poschodí. Suterénne priestory, kde sa nachádzajú skladové a depozitné priestory potrebujú vysušenie navlhnutých stien.

9.3. Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť

Príloha č. 4

9.4. Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov

Príloha č. 5

9.5. Spravované priestory prenajaté iným subjektom

Príloha č. 6

9.6. Rekonštrukcie

V roku 2021 sa v knižnici neuskutočnili žiadne rekonštrukčné práce.

9.7. Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií

Na bežnú údržbu a opravy budovy, pozemku, priestorov knižnice a majetku ŽSK v správe knižnice a tiež na servis KIS a počítačovej siete bolo v roku 2021 vynaložených €.
Havárie sme v r. 2021 nemuseli riešiť žiadne.

9.8. Vozový park

Príloha č. 7

9.9. Poistenie majetku

Príloha č. 8

9.10. Plnenie úloh na úseku BOZP, PO

Úlohy vyplývajúce z BOZP a PO sú v Liptovskej knižnici GFB zabezpečované dodávateľsky. Školenia, prehliadky a revízie sú realizované priebežne v roku v intenciách príslušných zákonných noriem. Školenie pracovníkov v oblasti BOZ a PO sa uskutočnilo vo februári. Školenie v oblasti civilnej ochrany sa z dôvodu pandémie COVID-19 neuskutočnilo.

10. Ročné dane z nehnuteľností

Príloha č. 9

11. Elektronizácia, automatizácia, technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá

Tab. 1 Hardvér a iné technické vybavenie

Počet PC spolu	Z toho prístupných pre verejnosť
30	9

Softvérové vybavenie:

Automatizovaný knižničný systém Clavius pracuje v sieti LAN. Ako operačné systémy sú využívané Novell, Arev, Windows, Magma, iSpin, Fabasoft. Antivírusová ochrana je zabezpečená systémom Esset.

Internet

Knižnica využíva pripojenie DSL – Vucnet (pené pripojenie), Profi-net (satelitné pripojenie) a Telecom (telefónna linka). Knižnica má wifi pripojenie zdarma.

12. Personálna oblasť, personálne vybavenie

Príloha č.10

V roku 2021 v Liptovskej knižnici GFB pracovali:

Batizová Jana, Beňová Oľga, Blažeková Beáta, Droppová Kvetoslava, Droppová Renáta, Ferianček Michal, Feriančeková Marcela Mgr., Jančušková Petronela Mgr., Jendrušáková Eva, Kubányová Nadežda Bc., Lubelanová Patrícia, Moravčíková Tatiana Mgr, Pačajová Nadežda, Salajová Ivona PhDr., Sokolová Lenka, Vlhová Adriana, Vrbenská Martina Ing., Zelenková Magdaléna

12.1 Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, veková štruktúra zamestnancov, priemerná mzda

Tab. 2 Organizačná štruktúra

Oddelenie/úsek	skutočnosť r. 2021
----------------	--------------------

	Fyzické osoby	Prepočítaný stav
Riaditeľ	1	1
Oddelenie ekonomicko-technických činností	4	3
Oddelenie knižnično-informačných služieb	9	9
Bibliografia a regionalistika	2	2
Metodika	1	1
Knižničné fondy	2	2
Spolu	19	18
z toho pracovníci R (robotnícke profesie)	3	2
z toho pracovníci na chránených pracoviskách	0	0

Tab. 3 Veková štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách

Vek zamestnancov	Počet zamestnancov
do 30 rokov	0
31 – 40 rokov	3
41 – 50 rokov	6
51 a viac rokov	10
Spolu	19
Priemerný vek	50

Tab. 4 Priemerná mzda

Ukazovateľ	r. 2020	r. 2021
Priemerná mzda spolu	896,84	
Priemerná mzda bez R *	947,17	

* priemerná mzda všetkých zamestnancov (vrátane riaditeľa a administratívy) bez robotníckych profesií

12.2. Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, chránené pracovné miesta, aktivační zamestnanci, absolventi

Sezónnych zamestnancov, zamestnancov na chránených pracovných miestach a aktivačných zamestnancov v r. 2021 knižnica nemala.

Na zmluvu o dielo sme zamestnali 12 pracovníkov, prevažne na kultúrno-výchovnú činnosť v rámci projektu Knižnica je tá správna adresa 2., ktorý bol podporený Fondom na podporu umenia a z neho boli tieto zmluvy aj financované.

13. Práca s dobrovoľníkmi

13.1. Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činností

V r. 2021 mala Liptovská knižnica GFB 13 dobrovoľníkov, ktorí sa podieľali najmä na príprave a realizácii literárnych súťaží, autorských čítaní, literárnych tvorivých dielňach a redakcii časopisu Krjela a oprave knižničného parčíka v rámci Dňa dobrovoľníctva.

13.2. Občianske združenia pracujúce pri organizáciách

Pri Liptovskej knižnici GFB nepracovalo žiadne občianske združenie. Svoju činnosť vyvíjalo neformálne združenie Literárny klub a knižnica spolupracovala so Spolkom Martina Rázusa, Spolkom Pavla Straussa, Spoločnosťou Kolomana Sokola, Miestnym odborom Matice slovenskej, Okresnou organizáciou Jednoty dôchodcov Slovenska a Úniou nevidiacich a slabozrakých.

14. Hospodárenie kultúrnej organizácie

14.1. Rozpočet – bežný a kapitálový transfer

Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši dostala na začiatku roka zo Žilinského samosprávneho kraja rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu na rok 2020 v € nasledovne:

Výdavky spolu /600+700/	334 928
z toho:	
Bežné výdavky /600/	334 928
V tom:	
mzdové náklady /610/	208 025
poistné /620/	72 705
ostatné výdavky /630, 640/	54198

14.2. Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia

V priebehu roka 2020 boli záväzné limity bežných a kapitálových výdavkov upravené nasledovne:

na základe **1. úpravy rozpočtu** na rok 2020 schválenej Zastupiteľstvom ŽSK, Uznesením č. 5/18 zo dňa 25. mája 2020/zdroj 41/

Výdavky celkom (600+700)	170
z toho:	
Bežné výdavky (600)	170
v tom: 630 Tovary a služby – spolufinancovanie (FPU)	170

na základe **4. úpravy rozpočtu** na rok 2020 schválenej Zastupiteľstvom ŽSK, Uznesením č. 3/21 zo dňa 23. novembra 2020 /zdroj 41/

Výdavky celkom (600+700)	- 1 795
z toho:	
Bežné výdavky (600)	- 1 795
v tom: 610 Mzdy – úsporné opatrenia máj, jún 2020(COVID-19)	- 3 466
610 Mzdy – vyplatenie odmien zamestnancom (jubileum 60, 50 rokov)	2 805
610 Mzdy	- 661
620 Poistné a príspevok ... – úsporné opatrenia máj, jún 2020(COVID-19)	- 1 212
620 Poistné a príspevok ... – v súvislosti s vyplatením odmien	982
620 Poistné a príspevok do poisťovní	-230
630 Tovary a služby – úsporné opatrenia máj, jún 2020(COVID-19)	-904
630 Tovary a služby	-904

na základe **rozpočtového opatrenia na rok 2020** zo dňa 23.12.2020 /zdroj 41/

Výdavky celkom (600+700)	0
z toho:	
Bežné výdavky (600)	0
v tom: 610 MZDY	- 2 884
620 POISTNÉ A PRÍSPEVOK DO POISŤOVNÍ	- 5 275
630 TOVARY A SLUŽBY	6 396

14.3. Náklady, výnosy, sebestačnost

Príloha č. 11

14.4. Príjmy, výnosy – z vlastnej činnosti, z tržieb, z predaja majetku, nájmu, príp. iné výnosy, analýza príjmov podľa objektov

Príjmy, výnosy z vlastnej činnosti	16 215 €
---	-----------------

Skladba výnosov – príspevok od obyvateľstva	11 406 €
---	----------

z toho – hotovosť	8 342 €
-------------------	---------

z toho – kultúrne poukazy	3 064 €
---------------------------	---------

v tom:

registračný poplatok, členské	8 714 €
-------------------------------	---------

pokuty	1 025 €
--------	---------

MVS	581 €
-----	-------

rešerše	96 €
---------	------

práca s PC	101 €
ostatné poplatky	889 €
ostatné /nájomné, reklama.../	286 €
Knižné dary od obyvateľstva	2 523 €
Sponzorské príspevky – Mesto Liptovský Mikuláš	2 000 €

14.5. Náklady na hlavnú činnosť, z toho prevádzkové náklady – energie, teplo, vodné, stočné, telekomunikačné služby, cestovné

Prevádzkové náklady /630/ v €	Zdroj 41	111	46	11H
Z toho: Knižničný fond	6 382,00	0	996,00	8 699,00
Energie	21 204,00			
Údržba	5 899,00			
Cestovné	307,00			
Výpočtová technika	6 426,00		444,00	
Interiérové vybavenie		230,00		
Repre fond	34,00			
Spoje, poštovné ...	3 101,00		5,00	
PHM	180,00			
Sociálny fond, PN, odchodné	2 339,00		217,00	
Stravovanie			7 475,00	
Dane	1 905,00			
Poistné /budova, auto/	897,00			
Všeobecný materiál	5 670,00	614,00		
Všeobecné služby	3 703,00		30,00	1453,00

Knižničný fond-nákup v €	2019	2020
knihy	19 088,00	13 702,00
periodiká	2 284,00	2 375,00
CD ROM	0,00	0,00
Spolu	21 372,00	16 077,00

14.6. Mzdové náklady

Mzdové náklady v €	Plán	Úprava	Skutočnosť 41
--------------------	------	--------	---------------

Mzdy /610/	208 025,00	204 480,00	204 480,00
Odvody /620/	72 705,00	67 200,00	67 200,00
Dohody	0,00	0,00	0,00

14.7 Tvorba odpisov a finančné krytie

Tvorba odpisov od r. 2009 prebieha podľa princípov Medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor, čo znamená, že odpisy sú vykrývané výnosmi.

Odpisy v roku 2019	9 215,16 €
zdroj 41	8 581,80 €
zdroj 46	0,48 €
zdroj 111	248,52 €
zdroj 11H	384,36 €

14.8. Faktúry, záväzky voči odberateľom, dodávateľom, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky

Dodávatelia:

V roku 2020 mala Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši 242 dodávateľských faktúr a ostatných záväzkov v hodnote 78 339,11 €, k 31.12.2020 neuhradené záväzky voči dodávateľom boli vo výške 691,32 €.

Odberatelia:

V roku 2020 nemala Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši žiadnu odberateľskú faktúru.

Hospodársky výsledok:

Celkové výnosy	367 032
Celkové náklady	365 598
<hr/>	
Hospodársky výsledok:	1 434

14.9. Kapitálové transfery + úpravy

V roku 2020 Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši nemala Kapitálové výdavky.

Zdroj 41

700 – Kapitálové výdavky 0

14.10. Objem finančných prostriedkov získaných z Dotácií MK SR, FPU a z ďalších zdrojov (sponzorské, iné)

Ministerstvo kultúry SR – Kultúrne poukazy.....	3 064 €
Fond na podporu umenia – projekty: Knižnica – kniha – človek	20 000 €
Knižnica je tá správna adresa	3 400 €
Mesto Liptovský Mikuláš – projekt Nákup nových kníh.....	2 000 €

14.11. Vykonávaná podnikateľská činnosť

Liptovská knižnica GFB v roku 2020 nevykonávala žiadnu podnikateľskú činnosť.

II. ODBORNÁ ČINNOSŤ KNIŽNICE

1. Základné činnosti knižnice

1.1. Knižničné fondy

Činnosť knižnično- informačných fondov bola zameraná:

- na univerzálne dopĺňovanie knižničného fondu knižničnými jednotkami v súlade s poslaním a rozpočtovými možnosťami Liptovskej knižnice GFB
- na jeho odborné spracovanie, tak pre Liptovskú knižnicu, ako aj pre obecné knižnice
- na vyradenie KF – očista KF z dôvodu opotrebovania
- na prácu knižničnom systéme Clavius – dopĺňanie a oprava údajov podľa AACR a Marc 21, účasť na školeniach
- poskytovanie informácií z oblasti spracovávania KF

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r. 2020	r. 2021	Rozdiel	% z celku 2020	% z celku 2021	Rozdiel v %
knižničný fond	90 929	92 154	+ 1 225			
z toho špec.dokumenty	3 258	3 262	+ 4	3,58	3,54	- 0,04
z toho el.dokumenty	300	300	0	0,33	0,33	0
iné špec.dokumenty	2 958	2 962	+ 4	3,25	3,21	- 0,04
odborná pre dosp. + ŠD	36 919	37 484	+ 565	40,60	40,68	+ 0,08
krásna pre dosp. + ŠD	30 776	31 059	+ 283	33,85	33,70	- 0,15
odborná pre deti + ŠD	3 273	3 309	+ 36	3,60	3,59	- 0,01
krásna pre deti + ŠD	19 961	20 302	+ 341	21,95	22,03	+ 0,08
periodiká - tituly	94	92	- 2			
periodiká - exempláre	95	93	- 2			

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r. 2020	r. 2021	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	1 840	2 786	+ 946
z toho kúpou	1 344	2 292	+ 948
- z toho z rozpoč. zdrojov vrátane vlastných príjmov a vrátane účelovej dotácie ŽSK	469	116	- 353
úbytok knižničného fondu	10 923	1 561	- 9 362
skutočný prírastok	- 9 083	+ 1 225	- 7 858

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

Druh literatúry	r. 2020 počet KJ	r. 2021 počet KJ	Rozdiel	r. 2020 v %	r. 2021 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	415	669	+ 254	22,55	24,01	; 1,46
krásna pre dospelých	748	1 153	+ 405	40,65	41,39	+ 0,74
odborná pre deti	69	142	+ 73	3,75	5,10	+ 1,35
krásna pre deti	605	818	+ 213	32,88	29,36	- 3,52
špeciálne dokumenty	3	4	+ 1	0,16	0,14	+ 0,02
spolu	1 840	2 786	+ 946			

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF /počet k.j. na:	r. 2020	r. 2021	Rozdiel
1 obyvateľa	0,04	0,09	+ 0,05
1 používateľa	0,28	0,50	+ 0,22

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov (z prírastkov kníh)

Jazyk dokumentu	Počet k.j.	% z cel. počtu
Jazyk slovenský	2 559	91,86
Jazyk český	191	6,85
Jazyk iný	36	1,29

Tab. 6 Počet zväzkov na obyvateľa a používateľa

Počet zväzkov KF na:	r. 2020	r. 2021	Rozdiel
1 obyvateľa	2,94	3,00	+ 0,06
1 používateľa	18,62	19,93	+ 1,31

Tab. 7 Prostriedky na nákup knižničných fondov

Druh dokumentu	Finančná hodnota knižných darov v r. 2020	€ na nákup KF v r. 2020		Finančná hodnota knižných darov v r. 2021	€ na nákup KF v r. 2021		Rozdiel v € na nákup KF 2020/2021
		spolu	z toho granty a fin. dary		spolu	z toho granty a fin. dary	
knihy a ostatné tlačené dokum.	2 523,23	13 702,93	8 699,26	2 765,22	25 410,41	24 254,57	+ 11 707,78
Špeciálne dokumenty	0	0	0	9,50	0	0	0
Spolu	2 523,23	13 702,93	8 699,26	2 774,72	25 410,41	24 254,57	+ 11 707,48
Periodiká	0	2 374,87	0	0	2 445,99	0	+ 71,12
Spolu nákup KF	2 523,23	16 077,80	8 699,26	2 774,72	27 856,40	24 254,57	+ 11 778,60

Tab. 8 Priemerná cena dokumentov v eur

Druh dokumentu	cena v r. 2020	cena v r. 2021	Rozdiel
knihy a ost. tlačené dokumenty	10,20	11,08	+ 0,88
špeciálne dokumenty	0	2,38	+ 2,38
dokumenty spolu	10,20	13,46	+ 3,26

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v eur na obyvateľa a používateľa

Nákup KF v € na:	r. 2020	r. 2021	Rozdiel
1 obyvateľa	0,44	0,83	+ 0,39

1 používateľa	2,81	5,49	+ 2,68
---------------	------	------	--------

Získavanie knižničného fondu:

Kúpa – využívali sme internetový nákup so zľavami a rabatmi, ktoré poskytovali kníhkupectvá a vydavateľstvá: Secret Lipt. Mikuláš -15%, Tranoscus – 10%, Ikar Bratislava – 30%, Martinus – 5% -50%, Albatros Media – 28%, Slovart – 35%, Absynt – 20%, OZ Diera do sveta a iné vydavateľstvá, ktoré zľavy neposkytli, ale z ich ponúk sa doplnil fond regionálnej literatúry.

Čerpali sme finančné prostriedky získané prostredníctvom grantu z FPU v hodnote 20 000 €, ktorý nám bol pridelený v roku 2020. Keďže, peniaze z tohto grantu boli prevedené na účet knižnice až koncom decembra 2020, realizácia nákupu knižničného fondu sa začala v januári 2021. Na nákup knižničného fondu, z uvedeného fondu, sme použili sumu 19 100 €, zakúpených bolo 1 717 k. j. a 900 € bolo použitých na vykonanie auditu, ktorý nám bol zo zákona daný. V roku 2021 nám bol schválený nový grant s FPU v hodnote 10 000 €. Z tohto projektu sme minuli 5 154,57 €, zakúpených bolo 459 knižničných jednotiek. Dočerpanie ostatnej sumy sa plánuje na rok 2022.

Finančné dary a grant spolu: 24 254,57 € - spracovaných 2 176 k. j.

Rozpočtové zdroje a vlastné príjmy: 1 155,84 € - spracovaných 116 k. j.

Kúpa celkom: 2 292 k. j. za 25 410,41 €

Aj naďalej sa najväčšia pozornosť venovala nákupu regionálnej literatúry. Prírastok regionálnej literatúry za rok 2021 bol 296 k. j. za 1 233,48 €.

Dar – spracovali sa dary od právnických osôb: Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva Liptovský Mikuláš, Liptovská galéria P.M.Bohúňa, Múzeum Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši a od súkromných osôb.

Liptovská knižnica pokračovala aj v r.2021 v kampani na podporu čítania: Kúp, prečítaj a daruj knihu ročne knižnici. Kampaň sa týkala kníh vydaných v r. 2020 a 2021.

Dary celkom: 492 k. j. za 2 774,72 €

Nákup, ako každý rok, bol ovplyvnený hlavne finančnými možnosťami Liptovskej knižnice GFB. V porovnaní s rokom 2020 boli finančné prostriedky vyššie o 11 707,78 €. Tento nárast vznikol hlavne tým, že financie pridelené z FPU na rok 2020/2021 boli čerpané iba v roku 2021. Čerpanie finančných prostriedkov z grantu FPU na rok 2021 sa bude realizovať aj v roku 2022.

Nákupu sa zúčastňovali aj pracovníčky z jednotlivých úsekov. Na základe ponukových plánov si objednávali tituly, ktoré boli zasielané jednotlivým vydavateľstvám cez internet pracovníčkami úseku knižničných fondov.

Prírastok KF (+ AKJ) :

Prírastok celkove bol: 2 786 k. j. za 28 185,43 €

z toho - kúpa: 2 292 k. j. za 25 410,41 € - grant a fin. dary: 24 254,57 €

- rozp. zdroje + vlastné príjmy: 1 155,84 €

- dar: 492 k. j. za 2 774,72 €

Úbytok KF:

Úbytok: 1 561 k.j. za 3 174,85 €

Vyrad'ovacia komisia pri Liptovskej knižnici GFB zasadala dňa: 7.10.2021

Navrhla vyradiť knihy, ktoré boli opotrebované a stratené, navrhnuté z jednotlivých úsekov v počte 1 561 k. j. za 3 184,85 €. Stratené knihy čitatelia nahradili finančne, alebo knihou s rovnakou tematikou. Nedobytné knihy, ktoré čitatelia nevrátili a nebola možnosť ich znovuzískania, sa vyradili. Opotrebované knihy boli väčšinou duplikáty a multiplikáty titulov starších kníh. Knižnica oproti minulým rokom, pristúpila k radikálnejšiemu vyradovaniu kníh, nakoľko nám bol pridelený vyšší obnos financií a musel sa vytvoriť priestor pre nové a žiadané tituly.

	r. 2020	% zast.	r. 2021	% zast.	rozdiel
viazaný výber	18 532	19,82	18 028	19,56	- 504
voľný výber	72 397	80,18	74 126	80,44	+ 1 729
automatizovane	90 929	100,00	92 154	100,00	+ 1 225
fond reg. lit.	13 260	14,68	13 556	14,71	+ 296

Súčasťou druhotnej ochrany knižničného fondu bola oprava poškodených kníh v knižnej dielni Liptovskej knižnice GFB, kde sa pre používateľov zachránilo týmto spôsobom množstvo kvalitnej a žiadanej literatúry.

Aj v roku 2021 sa pokračovalo v obalovaní kníh, čím sa obnovuje druhotná ochrana KF.

Obecné knižnice v okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok si dopĺňali knižničné fondy osobným výberom a nákupom. Aj v r. 2021 poskytlo obecným knižniciam kníhkupectvo Secret v Liptovskom Mikuláši možnosť nákupu kníh s rabatom 10% .

Liptovská knižnica GFB poskytuje obecným knižniciam spracovanie knižničných jednotiek s katalogizačnými záznamami zdarma. Túto službu využili 2 obecné knižnice. Spracované boli 2 nákupy - 64 kniž. jednotiek.

1.2. Používatelia, návštevníci

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r. 2020	r. 2021	Rozdiel	Index 20/21
počet používateľov	3 529	2 722	- 807	0,77
z toho z okresného sídla	2 232	1 798	- 434	0,80
deti do 15 rokov	1 618	1 170	- 448	0,72
počet používateľov vrátane používateľov, ktorým dobieha platná registrácia a s aspoň jednou návštevou	4 883	4 625	- 258	0,95
percento používateľov z okres. sídla z počtu používateľov	63,25	66,05	2,80	1,04

Tab. 11 Skladba používateľov

Katégória používateľov	počet	% z celku
deti predškolského veku	81	2,98
deti do 15 rokov	1 089	40,00
študenti	227	8,34
zamestnaní	672	24,69
seniori	475	17,45
ZŤP	106	-
rodinný preukaz – prvý rodič	163	-
rodinný preukaz – druhý rodič	46	-
rodinný preukaz - dieťa	129	-
materská dovolenka	47	1,73
nezamestnaní	21	0,77
kolektívni používatelia	0	0
pracovníci knižnice	19	0,70
jednodňoví používatelia	34	-
ostatní	91	3,34

Tab. 12 Percento používateľov z počtu obyvateľov

Ukazovateľ	r. 2020	r. 2021	Rozdiel
percento použ. z počtu obyv.	11,42	8,85	- 2,57
percento detí z počtu používateľov	45,85	42,98	- 2,87

Tab. 13 Počet návštevníkov, priemerná denná návštevnosť

Ukazovateľ		r. 2020	r. 2021	Rozdiel
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/		55 372	48 918	- 6 454
z toho	Počet účastníkov podujatí	10 020	8 050	- 1 970
	Počet návštevníkov internetu v knižnici	695	179	- 516
Priem. denná návštevnosť (bez sobôt)		276	224	- 52
Priem. denná návštevnosť vrátane sobôt		249	213	- 36
Priem. denná návštevnosť – soboty		48	40	- 8
Maximálna denná návštevnosť		350	293	- 57
Návštevníci online služieb spolu		23 724	23 860	+ 136
v tom	www stránka knižnice	7 869	8 536	+ 667
	online katalóg – počet prístupov	10 609	10 077	- 532
	- z toho počet predĺžení cez internet	251	301	+ 50
	elektronické referenčné služby	1 437	4 946	+ 3 509
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/ a návštevníkov online služieb spolu		79 096	72 778	- 6 318

Používatelia

V roku 2021 sa v knižnici zaregistrovalo 2722 používateľov, čo je o 807 menej ako v minulom roku. Z okresného sídla – t.j. mesta Liptovský Mikuláš sa zaregistrovalo 1798 používateľov, čo predstavuje pokles o 434 osôb. Percento používateľov z celkového počtu obyvateľov je 8,85 %.

Z celkového počtu registrovaných čitateľov je 1170 používateľov vo vekovej kategórii detí do 15 rokov, čo je pokles o 448 detí. Už štvrtý rok registrujeme za čitateľov knižnice aj predškolákov, zaregistrovali sme ich 81, čo je o 4 viac ako vlani. Detí do 15 rokov tvoria 42,98% z celkového počtu používateľov. Pracovníčky úseku pre deti a mládež využívajú všetky formy a spôsoby práce s detským čitateľom na to, aby si deti vypestovali čitateľské návyky a pravidelne chodili do knižnice. Spolupracujú nielen so základnými školami v Liptovskom Mikuláši, ale aj so základnými školami z priľahlých obcí. Pripravujú pre deti slávnostné zápisy a následne informatickú výchovu, exkurzie, zážitkové čítania, besedy so spisovateľmi, literárne kvízy a tvorivé dielne. Ani v sledovanom roku zo svojich aktivít nepoľavili, dôsledne oslovovali pedagógov, avšak pre pandémiu Covid-19 knižnica fungovala v obmedzenom režime hlavne, čo sa týka organizovania kolektívnych podujatí. Pod výrazný pokles používateľov v tejto vekovej kategórii sa podpísalo aj to, že deti nemohli využiť na zápis kultúrne poukazy, ktoré boli zrušené.

Na všetkých úsekoch dôsledne oslovujeme čitateľov, aby využili výhodné členstvo v rámci tzv. „rodinného preukazu“, čím sme čiastočne eliminovali využívanie jedného čitateľského preukazu celou rodinou.

Študentov stredných a vysokých škôl sa v roku 2021 zaregistrovalo 227 a tvoria 8,34% z celkového počtu používateľov. Pracovníčky využívajú všetky dostupné prostriedky a možnosti, ktoré knižnica má k dispozícii, aby sa počet používateľov z radov študentov zvýšil. Mnohí pedagógovia sú našimi stálymi a pravidelnými čitateľmi, upozornili sme ich osobne na podujatia, ktoré môžeme pre ich študentov urobiť a mnohí zareagovali. Žiaľ, pre pandémiu boli školy väčšiu časť roka zatvorené a keď sa študenti vrátili do škôl, venovali sa dobiehaniu učiva a do knižnice na vzdelávacie podujatia prišli len výnimočne.

Študenti sú generácia, ktorá viac ako získavanie informácií z kníh uprednostňuje iné, hlavne elektronické zdroje a internet. Na knižnicu sa so svojimi požiadavkami na literatúru a vypracovanie rešerší obracajú viac študenti vysokých škôl, najmä pri písaní záverečných prác. V ostatných kategóriách zahŕňajúcich dospelých používateľov početnú skupinu tvoria zamestnaní – 24,69 % a seniori – 17,45 %. Samostatne je sledovaná kategória čitateľov s rodinným preukazom, podľa štatistiky zo systému Clavius máme v rámci rodinných väzieb zaevidovaných 338 čitateľov, čo je o 9 viac ako vlani. Ich percentuálne zastúpenie sa nedá vyčíslieť, pretože dospelí sú už zahrnutí v niektorej inej kategórii a deti medzi predškôlkami a deťmi do 15 rokov. V kategórii jednoduchých používateľov tiež nie je možné vyčíslieť percentuálne zastúpenie, pretože nie sú započítavani medzi zaregistrovanými používateľmi, ale medzi návštevníkmi.

K ukazovateľom v tabuľke č.10 Používatelia je nutné poznamenať, že knižničný program Clavius nie je v počítaní používateľov úplne dokonalý. Za používateľa počíta len toho, kto sa v uvedenom roku zaregistruje ako nový používateľ alebo si obnoví členstvo. Nezahrnie do tohto čísla tých používateľov, ktorý celý rok chodili do knižnice, ale členstvo im skončilo napr. v novembri a už si ho neobnovili. Týchto už program započíta do kolónky „počet používateľom, ktorým dobieha platná registrácia“. Program uvádza len číslo, nedá sa z neho vygenerovať, koľko z nich patrí do kategórie detí do 15 rokov, koľko do kategórie do 19 rokov a koľko z nich je v kategórii dospelých používateľov. Títo používatelia nie sú započítaní ani do ukazovateľov v tabuľke č. 18, ktorá ukazuje priemerný počet výpožičiek na 1 používateľa napriek tomu, že sa celý rok podieľali na tvorbe počtu výpožičiek knižnice.

Návštevníci

V roku 2021 fyzicky navštívilo knižnicu celkovo 48 918 návštevníkov, čo je o 6 454 menej ako minulý rok. V tomto je zníženie návštevníkov podujatí o 1 970, znížil sa aj počet návštevníkov internetu o 516. Aj pod tieto čísla sa podpísala pandémia súvisiaca s COVID 19, pretože počas hodnoteného roka bola knižnica spolu cca zatvorená 2 mesiace a čítárne, študovne a verejný internet sa otvorili až 14.6. V období, keď sme mali pre verejnosť otvorení, boli skrátené výpožičné hodiny a tiež obmedzený počet návštevníkov, ktorí mohli naraz vojsť do priestorov. Vyššia o 667 bola návštevnosť webovej stránky knižnice, počet prístupov do online katalógu sa znížil o 532. Čitateľov dôsledne informujeme o možnostiach predĺženia výpožičiek, rezervácii dokumentov i službe odloženia knihy po prihlásení do vlastného konta, ktorú poskytuje knižničný systém Clavius. Údaj zo štatistiky čitateľov zo systému Clavius v časti „prehľad návštev vrátane webu“ ukazuje, že možnosti prístupu do vlastného konta v roku 2021 využilo 301 čitateľov, čo je o 50 viac ako v roku 2020. Zvýšil sa tiež počet návštevníkov v kategórii elektronické referenčné služby o 3 509, avšak do tejto kolónky sme pripočítali aj ostatné elektronické služby, pretože tento rok z tabuliek vypadli.

Záujem o elektronické služby sa zvýšil, a to najmä vďaka návštevníkom, ktorí reagovali na príspevky uverejnené na FB (FBLKGFB; Krjela a KIL) a IG knižnice, ktoré sme počas

zatvorenia knižnice zverejňovali v rámci „virtuálnej knižnice“. Zníženie počtu priemernej dennej návštevnosti priamo súvisí s celkovým znížením počtu fyzických návštevníkov v knižnici.

1.3 Výpožičné služby

V roku 2021 bolo celkovo zrealizovaných 256386 výpožičiek, čo je len o 99 menej ako v predchádzajúcom roku. Znížený počet výpožičiek bol však očakávaný aj v tomto roku už z vyššie spomenutého dôvodu, že knižnica bola pre verejnosť zatvorená pre pandémiu súvisiacu s COVID 19.

Tab 14 Výpožičky

Výpožičky	r. 2020	r. 2021	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	256 485	256 386	- 99	
odborná lit. pre dospelých + ŠD	45 541	46 593	+ 1 052	18,17
krásna lit. pre dospelých + ŠD	136 697	139 682	+ 2 985	54,49
odborná lit. pre deti + ŠD	5 289	5 254	- 35	2,05
krásna lit. pre deti + ŠD	27 193	31 369	+ 4 176	12,23
periodiká	41 765	33 488	- 8 277	13,06
špeciálne dokumenty	944	874	- 70	-
z toho AV dokumenty	248	142	- 106	-
elektronické dok.	0	0	0	-
iné špeciálne dok.	696	732	+ 36	-

Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2020	r. 2021	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	256 485	256 386	- 99	
z toho absenčné	205 377	220 912	+ 15 535	86,16
z toho prezenčné	51 108	35 474	- 15 634	13,84

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r. 2020	r. 2021	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	256 485	256 386	- 99	
z toho odborná literatúra – knihy	50 067	51 028	+ 961	19,90
krásna literatúra - knihy	163 709	170 996	+ 7 287	66,69
periodiká	41 765	33 788	- 8 277	13,06
špeciálne dokumenty	944	874	- 70	0,35

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľov

Výpožičky kníh	r. 2020	r. 2021	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	213 776	222 024	+ 8 248	-
z toho pre dospelých	181 341	185 416	+ 4 075	83,51
z toho pre deti	32 435	36 608	+ 4 173	16,49

Tab. 18 Výpožičky na obyvateľa, na používateľa, obrat knižného fondu

Ukazovateľ	r. 2020	r. 2021	Rozdiel
výpožičky na 1 obyvateľa celkom	8,30	8,34	+ 0,04
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	6,91	7,22	+ 0,31
výpožičky na 1 používateľa celkom	72,68	94,20	+ 21,52
výpožičky kníh na 1 používateľa	60,58	81,57	+ 20,99
počet vrátených kníh cez bibliobox	12 979	12 737	- 242
obrat knižného fondu *	2,36	2,42	+ 0,06

- obrat KF = výpožičky kníh a iných dokumentov (okrem výpožičiek periodík) deliť celkovým počtom knižničných dokumentov vo fonde

Ukazovatele výpožičiek podľa druhu dokumentov (tab.č.16) vypovedajú, že najviac výpožičiek bolo zrealizovaných z oblasti krásnej literatúry - knihy, ktoré tvorili 66,69% zo všetkých výpožičiek. Vypovedá to o tom, že naši čitatelia sledujú knižný trh a hlavne knižné novinky. Najväčší záujem je o súčasnú slovenskú a zahraničnú literatúru, ktorá je propagovaná v rôznych médiách, snažíme sa však obrátiť pozornosť čitateľov aj na náročnejšie žánre, ktoré spĺňajú vyššie umelecké nároky. Čitatelia prichádzajú do knižnice s konkrétnymi a veľmi rôznorodými požiadavkami, ktoré sa odvíjajú od ich záujmov, vzdelania, sociálneho statusu, náboženskej orientácie, profesionálnych ambícií, veku a pod. Pri dopĺňovaní fondu sa snažíme nakúpiť z každého titulu aspoň jeden exemplár, aby bola zachovaná obsahová rôznorodosť fondu.

Výpožičky odbornej literatúry tvorili 19,90% podiel z celkových výpožičiek. Čitatelia preferovali motivačnú literatúru, knihy s tematikou predškolskej výchovy, ale aj politiky či

dejín. Týmto požiadavkám prispôsobujeme aj nákup titulov, realizujeme ho po dohovore s oddelením akvizície cez e-knižkupectvá.

V júni r.2018 naša knižnica získala prístupové heslá do multiodborovej databázy od vydavateľstva Gale Cengage Infotrac a po výbere a zaregistrovaní nám bol od októbra umožnený prístup k 50 titulom časopisov z databázy InfoTrak Custom Journal v rámci národnej licencie dtb Gale, očakávané využívanie tejto databázy však nenastalo.

Výpožičky periodík tvorili 13,06% z celkového počtu výpožičiek, čo je o 3% menej ako v minulom roku. Aj tento pokles sme očakávali, pretože čítarne periodík a študovňa regionálnych dokumentov vrátane regionálnych periodík boli zatvorené do 14.6. 2021.

V roku 2021 sme odoberali 92 titulov časopisov, z toho 3 v českom jazyku (Burda, National Geographic a Lidé a země). V tematickom a druhovom zložení nenastali v hodnotenom roku žiadne zmeny.

Výpožičky špeciálnych dokumentov sa udržali na úrovni roka 2020 a tvoria 0,35% zo všetkých výpožičiek.

Výpožičky kníh podľa používateľov (tab. č.17) poukazujú na to, že 83,51% zo všetkých vypožičaných kníh boli knihy pre dospelých a 16,49 % tvorili knihy pre deti. Dospelí čitatelia tvoria cca 57% zo všetkých čitateľov a deti do 15 rokov cca 43%, takže z tohto hľadiska je viditeľná disproporcija vo vzťahu čitateľa - výpožičky. Je to preto, lebo dospelí čitatelia si vypožičiavajú viac kníh a deti max. 1-2 knihy, väčší počet len výnimočne.

Vzhľadom na len o 99 zníženie výpožičiek a o 169 nižší počet obyvateľov sa mierne zvýšilo percento výpožičiek celkom a výpožičiek kníh na jedného obyvateľa. Mierne vyšší bol aj počet všetkých výpožičiek a výpožičiek kníh na jedného používateľa. Obrat knižného fondu ostal na úrovni roka 2020 (Tab. č.18).

Tab. 19 Medziknižničná výpožičná služba

MVS	r. 2020	r. 2021	Rozdiel
MVS iným knižniciam	5	4	- 1
MVS z iných knižníc	571	311	- 260
MMVS z iných knižníc	0	0	0
MMVS iným knižniciam	0	0	0

V roku 2021 sme zrealizovali 311 objednávok, čo je pokles o 260 oproti roku 2020.

Naplnilo sa prejavili dôsledky pandémie Covid-19, predovšetkým v školách. Predpokladáme, že podobný scenár sa bude opakovať aj v tomto roku, až pokiaľ sa aj vyučovanie na školách nedostane do normálu a študenti si opäť nájdu cestu k službám knižnice. Počet xerokópií z celkového počtu bol 95 článkov. Dlhoročná spolupráca s knižnicami je obojstranne veľmi ústretová, 90% žiadaniek z asi 30 oslovených knižníc realizujeme cez naše vlastné e-kontá, zbytok e-žiadankami a mailom. Jedná sa o doplnkové služby, no možnosti knižnice sú po veľmi dlhom čase nenaplnené na 100 percent. Ideálne číslo pre kvalitné a rýchle vybavenie požiadaviek je stav okolo 500 výpožičiek MVS ročne.

Ohlas na poskytovanie týchto služieb je veľmi kladný, nakoľko sa tým zvyšuje kredit a meno našej knižnice a odbornosť služieb úseku náučnej literatúry.

Z fondu našej knižnice boli realizované 4 MVS výpožičky, čo je pokles o 1 ks. Nemôžeme očakávať väčší záujem zo strany iných knižníc, pretože nepatríme medzi knižnice s veľkým

fondom náučnej literatúry a keďže tituly nemáme v duplikátoch, najžiadanejšie sú rozpožičané našimi čitateľmi, pre ktorých sú aj prioritne určené.

Tab. 20 Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Kategória používateľov	Počet použ.	Počet výpožičiek	Počet návštev doma/v inštitúcii	Iné služby
Slabozrakí, nevidomí a ŤZP	103	3 838	-	-
imobilní	2	52	-	-
Domovy sociálnych služieb	0	0	-	-
iní	0	0	-	-

Knižničný program Clavius umožňuje samostatne evidovať ŤZP. Pri zapisovaní za čitateľa knižnice sa musí preukázať preukazom ŤZP. Formu postihnutia už podrobne neupresňujeme, takže zo všetkých používateľov v tejto kategórii vieme bezpečne vyčíslit' len slabozrakých a nevidomých, ktorí si požičiavajú dokumenty na úseku zvukových kníh pre zrakovo handicapovaných používateľov, ktorý fungoval aj v roku 2021. Celkový počet návštevníkov na tomto oddelení bol 13, čo je o 17 menej ako minulý rok. Aj na Úseku nevidiacich a slabozrakých sa nepriaznivo prejavila situácia spojená s protiepidemiologickými opatreniami. Výpožičky sa uskutočňovali po telefonickom dohovore s konkrétnym používateľom, aby čas strávený v knižnici bol čo najkratší a prevziať zvukové dokumenty chodili len poverené osoby. Počet evidovaných slabozrakých a nevidomých používateľov bol 7 z toho 1 nový. Dvoch používateľov máme zo skupiny inak postihnutých, konkrétne sa jedná o dve telesne postihnuté vozičkárky, ktorým nosia knihy opatrovatelia.

Pri zabezpečovaní zvukových kníh sme spolupracovali so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich Mateja Hrebandu v Levoči. Skladbu súborov zvukových kníh prispôbili našim požiadavkám a oni oceňujú v poriadku a načas odovzdávané súbory. Napriek tomu, že je o túto službu len okrajový záujem, myslíme si, že má svoje opodstatnenie a budeme ju naďalej poskytovať.

V evidencii samostatne nesledujeme používateľov z domovov sociálnych služieb. V našej knižnici nemáme zavedenú donáškovú výpožičnú službu pre klientov DSS. Spolupracujeme s dvomi zariadeniami pre seniorov, do ktorých chodí naša pracovníčka poskytovať biblioterapiu, táto činnosť je vyhodnotená pri kultúrno-výchovnej činnosti. Pri nadväzovaní spolupráce s DSS sme im ponúkali aj donáškovú službu, avšak zamestnanci DSS ju odmietli s odôvodnením, že majú vlastnú knižnicu.

1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Ukazovateľ	r. 2020	r. 2021	Rozdiel
počet podujatí	251	256	+ 5
z toho informačná výchova /kolektívov/	30	43	+ 13
Počet podujatí	9	1	- 8
- pre deti predškolského veku			
- pre deti do 15 rokov	168	180	+ 12
- pre mládež	6	11	+ 5
- pre dospelých	68	64	- 4
počet podujatí organizovaných mimo knižnicu	12	6	- 6
počet účastníkov podujatí	10 020	8 050	- 1 970

Kultúrno-výchovná činnosť tvorí podstatnú časť práce knižníckych pracovníkov vo verejných knižniciach a je príležitosťou na propagáciu knižnično-informačných služieb, kníh, čítania, autorov a regionálnych osobností. Podujatia sú zamerané najmä na prácu s detskými čitateľmi, študujúcou mládežou a začínajúcich literárnych tvorcov. Veľa podujatí sa nezameriava na žiadnu určitú skupinu a sú určené širokej verejnosti, teda aj potenciálnym používateľom. Osobitná pozornosť sa venuje seniorom.

Organizácia kultúrno-výchovnej činnosti v r. 2021 bola razantne ovplyvnená opatreniami na zabránenie šírenia epidémie koronavírusu, kedy boli podujatia zakázané a školy zatvorené, dokonca istý čas boli zatvorené aj knižnice.

Priemerný počet účastníkov na jednom podujatí bol 31 návštevníkov.

Pracovníčky Liptovskej knižnice GFB popri svojej základnej činnosti pripravili a zrealizovali: informatické výchovy, exkurzie a slávnostné zápisy: 43

literárne kvízy: 13

rozprávkové pásma: 7

tematické podujatia: 57

čítanie s porozumením: 29

vyučovacie hodiny: 2

autorské besedy a čítania: 7

literárne súťaže: 1

tvorivé dielne: 25

výstavy: 64

stretnutia Literárneho klubu: 7.

Podujatia pre školy

Tento rok sme zaznamenali pokles počtu podujatí z dôvodu zrušenia kultúrnych poukazov, ale najmä protipandemických opatrení.

Sme vďační hlavne pani učiteľkám ZŠ Lubel'a, Svätý Kríž, Partizánska Lupča, ZEŠ, ZŠ Apoštola Pavla, ktoré aj napriek pandemickej situácii nestratili záujem o knižnicu.. Mrzí nás, že trochu stratili záujem ZŠ z mesta.

V termíne 22.1.-23.5.2021 bola knižnica otvorená, ale podujatia boli pozastavené, tak sme spravili niekoľko výstaviiek knižných titulov, ktoré sme spropagovali na sociálnych sieťach. Zamerali sme sa hlavne na autorov detských knižiek ak napr. K. Bendová, K. Jarunková, R. Móric, J. Navrátil ... Nezabudli sme aj na spisovateľov svetovej tvorby hlavne H.Ch. Andersen, K. May a veľmi obľúbený súčasný spisovateľ Terry Pratchett.

V mesiaci jún sme dokončili slávnostné zápisy, čo sme nestihli v jesenných mesiacoch a mali sme vydarenú akciu „Deň detí v knižnici s rozprávkovými postavičkami Guľkom Bombuľkom a sloníkom Elmerom“.

Základnou náplňou biblio-informačnej výchovy je naučiť deti ako sa majú správať ku knihám a samostatne sa orientovať vo fonde knižnice. **Deti sa tiež oboznámia s organizačným a výpožičným poriadkom knižnice.** Okrem toho sa naučia ako vzniká kniha, identifikačné údaje knihy, kto je to spisovateľ, ilustrátor, vydavateľ; aký je rozdiel medzi knižnicou, kníhkupectvom a antikvariátom i čo je čitateľský preukaz. Staršie deti získajú poznatky o vyhľadávaní kníh cez internet pomocou online katalógu Carmen.

Aj v tomto roku sme zrealizovali v mesiaci júl tri prázdninové podujatia „Kvak a Čľup zmrzlina“ zážitkové čítanie pre deti 3-5 rokov, „Odvážny zajko“ zážitkové čítanie pre deti 5-6 rokov, „O pažravej ťave“ zážitkové čítanie pre deti 6-9 rokov. Podujatie si deti spestrili pesničkami, tvorivými dielňami, hrami spoločenských hier. V auguste sme mali 3 detské tábory. A cez leto sme mali prázdninové stredy so spoločenskými hrami.

Začiatkom nového školského roka v mesiacoch september, október a november sme pozývali druhákov v rámci Liptovského Mikuláša a okolitých dedín na slávnostné zápisy. Pre pandémiu sme stihli sme pripraviť niekoľko súťažných kvízov a prácu s encyklopédiou.

Na jeseň sme privítali v knižnici B.K. Zamiškovú s kolegyňou, kde pre deti prvého stupňa pripravili dramatizáciu literárneho diela „Mačky letia do Kanady“ od spisovateľky J.Blažkovej. Pre veľkú úspešnosť plánujeme p. Zamiškovú pozvať aj budúci rok.

V októbri sme privítali pána D. Valentu, ktorý nám pripravil dve prednášky pre žiakov prvého stupňa „Čo skrýva vesmír“ a „Zvieracie kuriozity“. Od 25.11. do 16.12.2021 bola knižnica opäť zatvorená, podujatia sa nekonali.

Liptovská knižnica – pobočka Podbreziny aj v roku 2021, v súlade s protipandemickými opatreniami, úzko spolupracovala s vedením školy, pedagogickými pracovníkmi na I. a II. stupni ZŠ a vychovávateľmi zo Školského klubu detí.

Pobočka Liptovskej knižnice G. F. Belopotockého v priestoroch ZŠ Janka Kráľa nepretržite funguje od októbra roku 1992. Základná škola tak už dlhodobo vytvára pre fungovanie knižnice prvotriedne podmienky. Napriek tomu bol aj rok 2021 poznačený snahou o jej udržanie.

Pobočka Podbreziny, počas roka 2021, realizovala kultúrne podujatia, ktoré nadväzovali na výchovno-vzdelávací proces školy.

V mesiacoch, keď sa pre pandémiu nemohli konať žiadne akcie knižnica poskytovala : poradenskú a metodickú pomoc žiakom a učiteľom pri výbere kníh; propagovala knihy formou nástieniek, výstaviiek a aktivity na podporu čítania s názvom Knižnícke puzzle.

Kolektívne formy práce s detským čitateľom na I. a II. stupni ZŠ sa realizovali formou zážitkového čítania, hlasného čítania a čítania s porozumením, čitateľských maratónov, tematický zameraných zábavno-náučných vyučovacích hodín - po dohode s pedagógmi, literárnych a vzdelávacích kvízov, súťaží, vedomostných testov, besied a prednášok so

spisovateľmi, ilustrátormi, významnými osobnosťami, ankiet + riešením knihovníckych puzzle, tvorivých dielničiek, projektového vyučovania a práce s encyklopédiou, náučnou literatúrou.

Proticovidové opatrenia v ZŠ napr. nemožnosť miešať žiakov medzi oddeleniami v ŠKD, znemožňovali tvorbu niektorých kľúčových čitateľských aktivít ako hlasné čítanie a čítanie s porozumením. Celkový záujem o výchovno-vzdelávacie podujatia bol nižší, resp. ich bolo zakázané vykonávať. Učítelia na I. stupni sa snažili čo najviac dobrať zameškané učivo, pričom žiaci z II. stupňa sa väčšinu školského roka vzdelávali dištančne.

Najúspešnejšie podujatia: Mačky letia do Kanady, Puf a Muf, prekvapenia a omyly o dinosauroch a praveku, ZOOkvíz.

HRAVÁ ČÍTANOLÓGIA - je určená tretiakom, t.j. pre deti, ktoré v ZŠ Janka Kráľa navštevujú ŠKD. Hlavným cieľom je vytvárať u detí správne čitateľské návyky, vzbudiť v nich záujem o literatúru, odstraňovať „dvojité čítanie“ a hlavne nebáť sa čítať nahlas. Čítame v menších skupinkách, cca 12 detí. Po čítaní nasledujú otázky k prečítanému textu a krátka zábavná alebo tvorivá aktivita.

ČÍTANIE POD PERINOU – **detský čitateľský kútik** – na tiché i hlasné, individuálne i spoločenské čítanie detí pod perinou – podporuje vytváranie pozitívnych čitateľských návykov. **V roku 2021 bolo čitateľský kútik zakázané využívať. V obmedzenom režime fungoval len na krátke prezretie časopisov Fľak a Kamarát v mesiaci JÚN a SEPTEMBER 2021.**

ČITATEĽSKÝ KRÚŽOK PRE II. STUPEŇ V ZŠ JANKA KRÁĽA – v roku 2021 nefungoval pre dištančné vzdelávanie.

Podľa plánu kolektívnych podujatí mala od januára do decembra 2021 prebiehať v knižnici v pobočke Podbreziny „súťaž“ – knihovnícke puzzle - obdoba knihovníckej záhady a knihovníckeho kódu; na podporu čitateľského záujmu detí o knihu a dobrú orientáciu v knižnici.

Dvakrát do mesiaca sme prefotili z vopred určených kníh titulný obrázok. Obrázok sme rozstrihli na 10 až 15 kúskov. Vytvorili sme tak puzzle, ktoré sme poprehadzovali. Úlohou detí bolo poskladať z puzzle obrázok, ktorý odhalil názov knihy aj autora. Následne deti museli knihu nájsť vo fonde knižnice. Názov knihy a meno autora z obrázka deti napísali na papierik a vhodili do truhličky lúštitel'a. Pripísali naň aj svoje meno, priezvisko a triedu. Z truhličky sme (dvakrát do mesiaca) vyžrebovali puzzle lúštitel'a, ktorý získal malú odmenu.

V tomto roku sme žiakom a študentom ponúkli workshopy zamerané na zvládanie stresu a problematiku šikanovania a kyberšikanovania. Zabezpečili sme ich v spolupráci s Centrom systemickej prevencie a intervencie ViaSua a jeho lektorkou Jarmilou Tomkovou. Na WS Ako sa neudusiť vo vlastnej sociálnej bubline deti cez videá spoznali nežiaduce fenomény sociálnych sietí ako kyberšikanu, trolovanie či hejtovanie a rozdiely medzi nimi. S mnohými sa už stretli, no často nevedeli zareagovať. Na WS získali tipy, ako sieťam neprepaďnúť a vystúpiť z online sveta do toho reálneho, so skutočnými vzťahmi a priateľstvami. Na WS o zvládaní stresu sa spolu s lektorkou zamysleli, čo všetko pre nich predstavuje záťaž. Teoreticky si pomenovali, čo sa deje s ich organizmom v stresovej situácii a aké následky má dlhodobý stres na ich zdravie. Prínosom pre nich bolo praktické precvičenie techník na uvoľnenie stresu. Študentom bola určená prednáška novinára, redaktora Denníka N a autora knižnej publikácie Pravda a lož na Facebooku Vladimíra Šnídla o hoaxoch a konšpiračných

teóriách. Zameral sa na problematiku rozmachu šírenia hoaxov (falošných správ) a dezinformácií na internete, na to, ako nás ohrozujú a tiež ako sa im brániť.

Autorské čítania a besedy so spisovateľmi

V r. 2021 sme zorganizovali:

16.06. ... a nezabudni na labute!

Beseda s Petrom Juščákom a Jozefom Dadom Nagyom

13.07. Beseda s Michalom Mačičkom

23.09. Vyššie do Himalájí, hlbšie do seba. Beseda so S.Kaľavským.

20.10. Keď sa v čítaní nedarí. Prednáška L.Porubčanskej.

21.10. Rodinné a kalendárne obyčaje v Liptove. Beseda s I.Zuskinovou.

04.11. Hoaxy a konšpiračné teórie na internete a v médiách. Prednáška V.Šnídla.

Slovenský publicista a spisovateľ **Peter Juščák** je autorom niekoľkých poviedkových kníh. Na besede porozprával čitateľom o svojej tvorbe a podnetoch k napísaniu románu ... a nezabudni na labute (nominácia na cenu Anasoft Litera 2015), v ktorom vykresľuje príbeh Ireny Kalaschovej, ktorú deportovali do tábora v oblasti Kolymy na ďalekom východe. Je to príbeh o beznádeji, ale aj priateľstve a láske, ktorý sa skutočne stal, ale dlhé desaťročia sa o ňom muselo mlčať. Besedu moderoval známy popularizátor literatúry Dado Nagy.

Michal Mačička je praktický včelár a venuje sa aj spracovaniu a výrobe včelích produktov. Okrem toho je aj zanietým filmárom; jeho filmy súťažili na domácich aj medzinárodných filmových festivaloch, kde získali viacero ocenení. Na stretnutí s čitateľmi knižnice prednášal o spolužití zvierat a ľudí a premietol niekoľko krátkych dokumentárnych filmov s touto tematikou.

Stano Kaľavský je zanietý cestovateľ, ktorý sa so zážitkami z ciest každý rok podelil aj s čitateľmi našej knižnice. V minulých rokoch to bolo premietanie fotografií a rozprávanie o Bali, Jáve, Novom Zélande, Indonézii, Ugande, Keni, Číne a Južnej Amerike. Tentoraz prezentoval zážitky a skúsenosti z poznávacej cesty do Himalájí.

Iveta Zuskinová je etnologička, kultúrna historička a múzejníčka. Svojím celoživotným odborným pôsobením v Liptove získala komplexné poznatky o spôsobe života a kultúre rôznych spoločenských vrstiev v minulosti. Využila ich aj pri napísaní kolekcie štyroch monografií o ľudovej kultúre Liptova – Liptov v ľudovej kultúre, Liptov: ľudové umenie a remeslo v živej tradícii a Ovčiarstvo v Liptove. Na besede predstavila štvrtú monografiu z tejto kolekcie s názvom Liptov – rodinné a kalendárne obyčaje a venovala sa regionálnym tradíciám a nepísaným normám správania, ktoré sa dodržiavali v minulosti, ale mnohé pretrvávajú aj v súčasnosti.

Prednáška Keď sa v čítaní nedarí alebo ako rozčítať dieťa, ktoré má s čítaním problémy, bola určená rodičom a pedagógom. Špeciálna pedagogička **Lucia Porubčanská** sa v nej venovala čitateľskej gramotnosti, rozvoju reči a ponúkla aj zaujímavé tipy a triky na rozčítanie dieťaťa vo veku od 6 do 14 rokov.

Iné podujatia

Knižničný jarmok je tradičná a čitateľmi veľmi očakávaná akcia, na ktorej za symbolickú cenu 0,50 € ponúkame vyradené knihy z nášho fondu, prípadne knižné dary od verejnosti. V minulých rokoch býval v marci počas Týždňa slovenských knižníc a v novembri pri príležitosti založenia Prvej verejnej požičiavacej bibliotéky na Slovensku. V hodnotenom roku sme vyradené knihy v antikvárnem predaji ponúkali aj počas letných mesiacov.

Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v L. Mikuláši a Žilinský samosprávny kraj v januári vyhlásili už 14. ročník čitateľskej ankety **Kniha Liptova 2020**. Knižnica, samotní autori, vydavatelia i čitatelia do súťaže nominovali 28 kníh, z toho 17 v kategórii beletria pre dospelých a pre deti a 11 v kategórii odborná literatúra pre dospelých a pre deti. Zoznam nominovaných kníh spolu s anotáciami bol zverejnený na webovej stránke a sociálnych sieťach knižnice a informovali o nich aj mediálni partneri.

Hlasovanie prebiehalo dvomi spôsobmi, okrem štandardného hlasovacieho lístka sme prvýkrát ponúkli možnosť online hlasovania prostredníctvom formulára. Spolu sa do hlasovania zapojilo 890 ľudí, ktorí odovzdali svojim naj knihám 1245 hlasov. Výsledky čitateľskej ankety zvykne knižnica slávnostne vyhlásiť za účasti autorov, vydavateľov i verejnosti počas Svetového dňa knihy a autorských práv 23. apríla. V r. 2021 sa to pre pandemické opatrenia udialo v éteri Rádia Regina Stred.

V kategórii beletria najväčší ohlas u čitateľov vyvolal román mladého autora s českými koreňmi Jana Rosu Nový druh : zapomenutý osud pastevce z Vysokých Tater. Medzi ocenenými titulmi sa na druhom a treťom mieste umiestnili zbierky básní. V prípade Jozefa Daníka ide o básne, vyznania a denníkové zápisky v zbierke Kvapky smiechu a slz v rieke života a v prípade ružomerského autora, kňaza Stanislava Brtoša o básne venované biblickej postave Jozefa – Jozef, muž spravodlivý.

V oblasti odbornej literatúry bolo pre región významným počínom vydanie pamätnice k 20. výročiu založenia Katolíckej univerzity v Ružomberku 2000-2020 Formujeme mysle a srdcia, kde sa stretlo mnoho úsilia, príbehov a úspechov. Pamätnica získala najviac hlasov. Aj Mikuláš mal v minuloročnej knižnej produkcii svojho premianta v podobe Kroniky školského inšpektorátu v Lipt. Sv. Mikuláši s ústrednou postavou Milošom Janoškom od dvojice historikov Miroslava Nemca a Petra Víteka. Medzi ocenenými je na treťom mieste výpravná publikácia múzejníčky a etnografky Ivety Zuskinovej Ovčiarí na Slovensku. Titul Kniha Liptova 2020 s najvyšším počtom hlasov získala monografia Formujeme mysle a srdcia : Pamätnica k dvadsiatemu výročiu založenia Katolíckej univerzity v Ružomberku 2000-2020. Víťazné tituly boli súčasťou putovnej výstavy po regionálnych knižniciach ŽSK spolu s knihami roka regionálnych knižníc v Žiline, Čadci, Martine a Dolnom Kubíne. V našej knižnici sa uskutočnila od 1. do 23. júla.

Spomienka na básnika a významnú osobnosť Liptovského Mikuláša **Ivana Laučika** pri výročí jeho úmrtia, rovnako ako spomienka na významnú osobnosť nášho mesta a zakladateľa prvej verejnej knižnice **Gašpara Fejérpataky-Belopotockého** sa v tomto roku z dôvodu pandemických opatrení neuskutočnili.

V januári sme vyhlásili už 39. ročník literárnej súťaže **Krídla Ivana Laučika**. Nízky počet prihlásených autorov a príspevkov organizátori pripisujú pokračujúcej pandémie. Napriek tomu z 24 prihlásených autorov (29 súťažných príspevkov) vybrali kvalitatívne silné texty. Autori si volili široké spektrum tém – v textoch dominovali rurálne aj mestské motívy, dystopia aj alúzie na povesti, v poézii voľný aj viazaný verš. Prekvapivo veľmi dobre zvládli písanie najmladší autori – vekové rozpätie 15 – 23 rokov. Kvalitné literárne vedenie sme zaznamenali z LDO pri ZUŠ J. Melkoviča v S. Ľubovni, kde pod vedením E. Kollárovej uspeli štyria autori: M. Barnovská, J. Biganičová, A. Kollár a B. Langová. Darilo sa aj liptovským autorom – stredoškolačke K. Hrošovej a vysokoškolačkovi M. Mravcovi, ktorí získali za svoje prózy ceny. Opätovne uspela v mladá autorka z Topoľčian Magdaléna Martišková, ktorá zaujala svojou poéziou aj prózou. Porota v zložení A. Ondrejková, S. Kaščáková, N. Kubányová, J. Cíger a P.

Laučík sa opäť zhodli aj na ocenení českej autorky E. Kohlíčkovej, ktorej texty patria medzi to najpozoruhodnejšie v súťaži. Vyhodnotenie začiatkom júla sa nieslo v komornej atmosfére za účasti všetkých porotcov. KIL finančne podporilo Mesto Liptovský Mikuláš (350,- eur) a cenami prispeli aj KC Diera do sveta a porotcovia. Koncom roka vyšiel zborník najlepších príspevkov Výhonky 37 s predslovom porotkyne Silvie Kaščákovej.

Podujatia pre seniorov

Osobitnú kapitolu tvorili podujatia pre seniorov v Domove sociálnych služieb ANIMA na sídlisku Podbreziny, s ktorým sme nadviazali úzku spoluprácu už v roku 2012 v rámci Európskeho roka aktívneho starnutia a generačnej solidarity.

Stretnutia sú zamerané na biblioterapiu – liečbu knihou, ktorá pôsobí na seniorov motivačne, aktívne vyplňa ich voľný čas a pomáha prekonávať emocionálnu izoláciu. Stretnutia sa konajú raz do mesiaca. Voľba literatúry je prispôbena požiadavkám klientov, ich veku, zdravotnému stavu, ale zvolená je aj tematicky podľa ročného obdobia, aktuálnych sviatkov či podľa ich želania. Čítaný príbeh je vždy pozitívny, jednoduchý a so šťastným koncom. Poslucháči sú veľmi citliví na vnútornú pravdivosť a presvedčivosť čítaných diel, mnohokrát dochádza ku konfrontácii vlastných zážitkov a spomienok s čítaným textom. Cieľom tejto aktivity je dosiahnuť aktívne počúvanie deja, snaha udržať koncentráciu a pozornosť poslucháčov. Stretnutie s človekom „zvonka“ je pre klientov osviežením v jednotvárnom živote a pozitívne vplýva aj na ich psychiku. Počet stretnutí v tomto roku bol ovplyvnený pandemiou koronavírusu, ktorá bezprostredne ohrozuje najstaršiu vekovú kategóriu. DSS boli jednými z najpostihnutejších zariadení, a preto mali po väčšinu mesiacov zakázané akékoľvek návštevy. Z toho dôvodu stretnutia so seniormi v niektorých mesiacoch úplne absentovali a spolupráca s DSS Royal Care v mestskej časti Vitálišovce, s ktorými sme spolupracovali od roku 2014, bola úplne prerušená.

Po dobrých ohlasoch a skúsenostiach z predchádzajúcich rokov sme pre čitateľov–seniorov opäť zorganizovali workshopy na precvičenie pamäti. Vedenie kurzu sme zverili vyškolenej trénerke pamäti Markéte Kořínkovej. Tréning bol zameraný na rozširovanie pamäťovej kapacity mozgu využitím rôznych mnemotechnických techník, ako napr. metóda loci či vizualizácia, ktoré vhodne doplnili psychomotorické hry.

Prihlásilo sa 15 účastníkov, ale z dôvodu opatrení pre COVID–19 sa mohli zúčastniť len zaočkovaní, preto tri účastníčky do kurzu nenastúpili a jedna odstúpila zo zdravotných dôvodov po štvrtej lekcii. Tréning absolvovalo 11 účastníkov, ktorí sa dovtedy osobne nepoznali, ale počas spoločných stretnutí sa vytvorila dobrá skupina. Na záverečnej lekcii si všetci prevzali diplom absolventa a zároveň prejavili záujem o pokračovanie.

Nástenky

Pracovníčky oddelenia pripravovali každý mesiac pre návštevníkov knižnice nástenku zameranú na výročia spisovateľov a iných významných osobností a zároveň na nej predstavili aktuálneho držiteľa Nobelovej ceny za literatúru.

Na ostatných propagačných nástenkách sme informovali čitateľov o súťažiach Kniha Liptova a Krídla Ivana Laučíka a ich výsledkoch. Dve nástenky boli urobené aj do vývesnej tabule umiestnenej mimo budovy knižnice (podchod k autobusovej zastávke MHD Centrum).

Výstavy

Samostatnými výstavami sme si pripomenuli osobnosti slovenskej i svetovej literatúry a rôzne významné udalosti a pamätné dni. Tieto výstavy sa nám veľmi osvedčili, pretože čitatelia majú k dispozícii literatúru s určitou témou a nemusia hľadať v regáloch. Prezrú si ich (prezenčné výpožičky) a niektoré si následne vypožičajú aj absenčne. Aj toto je spôsob, ako upozorniť

čitateľov na určitú literatúru a zároveň prispieť k zvýšeniu výpožičiek. Na úseku beletrie pokračoval cyklus výstav, ktoré predstavili víťazov literárnej súťaže Krídla Ivana Laučika z rokov 2020 a 2021.

Výstava kníh nominovaných do súťaže Kniha Liptova 2020 sa vzhľadom na zatvorenie knižnice pre pandémiu koronavírusu nekonala, knihy a anotácie boli zverejnené len na sociálnych sieťach knižnice a web stránke, kde bol aj hlasovací formulár. Víťazné diela Knihy roka 2020 z regiónov ŽSK sme vystavovali v júli.

Literárny klub

- 14.01. Korešpondenčný literárny klub, téma: „Aký bol váš rok 2020?“
Autor témy Anna Uramová 1
7 (Pavel Hajko, Peter Laučík, Helena Laučíková, Anna Uramová, Denisa Bellová, Stano Kalavský, Milan Fecske)
Príspevky boli zverejnené na FB Krjela online)
- 15.02. Korešpondenčný klub, téma „zabudnuté rekvizity“. Autor témy Ivan Repček 1
4
(Denisa Bellová, Andrea Jármayová, Pavel Hajko, Helena Laučíková)
- 16.03. Svetový deň poézie – výzva, pošlite svoju alebo svoju obľúbenú báseň
(publikované na FB Krjela online)
- 23.03. vyhlásenie korešpondenčného LK Marec – mesiac knihy (zbieranie príspevkov)
- 28.05. Stretnutie Literárneho klubu, téma: „Čo mi pomohlo sa v poslednom roku nezbláznit?“. Autor témy Kristína Javorská. 1
6
(M. Fecske, P. Hajko, A. Jármayová, K. Javorská, P. Laučík, N. Kubányová)
- 25.06. Stretnutie lit. klubu, téma: „Knihy prečítané jedným dychom alebo ako predýchať dych berúce témy...“. Autor témy Jozef Hajko. 1
8
(P. Hajko, M. Fecske, A. Jármayová, D. Bellová s kamarátkou Petronelou, I. Repček, P. Laučík, N. Kubányová)
- 06.08. Stretnutie literárneho klubu, téma: „Ako vnímate hrubé a negatívne výrazy v súčasnej slovenskej literatúre“. Autor témy Milan Fecske. 1
5
(Peter Laučík, Martin Droppa, Milan Fecske, Pavel Hajko, Naďa Kubányová)
- 17.09. Stretnutie Literárneho klubu, téma: „Kam sa podel náš snob? Ako sa zmenil? Ako sa transformoval? Do akej miery ho prijímame alebo odmietame? Má ten výraz stále tú dehonestujúcu pachuť?“ Autor témy Peter Laučík. 1
4
(Peter Laučík, Milan Fecske, Pavel Hajko, Naďa Kubányová)

Komentár

Uplynulý rok podobne ako ten predminulý ovplyvnila pretrvávajúca pandémia aj činnosť klubu. Počas prvých mesiacov roka boli členovia v kontakte prostredníctvom korešpondenčných klubov. V marci sa mohli zapojiť do výzvy k Svetovému dňu poézie zvukových nahrávok načítaných obľúbených básní, resp. písaných básní, ktoré sme zverejnili na sociálnych sieťach, predovšetkým FB Krjela online. Facebooková platforma slúžila aj na publikovanie príspevkov členov klubu (viac Virtuálna knižnica – FB Krjela online). Po uvoľnení opatrení v máji 2021 sa prvýkrát uskutočnilo stretnutie klubu osobne, a to v knižničnom parku pod gaštanmi. Vďaka dobrému počasiu sme sa stretli v parku aj v júni. Témy boli zamerané na zachovanie duševného

zdravia v období pandémie, k čomu môže prispieť aj čítanie kníh alebo literárna tvorivá činnosť. Letné stretnutie inicioval Milan Fecske a zúčastnil sa ho aj M. Droppa, našťastie bez incidentov. Posledné tohtoročné stretnutie sa uskutočnilo v septembri. V októbri sa stretnutie LK nekonalo, v novembri bolo naplánované na 26.11., ale 24.11. bol vyhlásený lockdown, tak sa nemohlo konať, rovnako pre pokračujúci lockdown ani v decembri. Kontakt s členmi bol len individuálne mejlom, telefonicky alebo osobne. Postrehli sme nižší záujem o stretnutia klubu. Situáciu komplikovalo aj opatrenie, keď boli hromadné podujatia povolené v režime OP a viacerí členovia klubu zaočkovaní neboli. Celkovo bolo zložité ostať v kontakte, keďže osobné stretnutia boli obmedzené. Sporadicky na mejly reagovali aj členovia, ktorí sa počas pandémie klubov nezúčastňovali (manželia Laučíkovci, Ester Korol'ová). Ťažké bolo sa na stretnutiach držať zvolenej témy, keďže prioritne sa prejavila potreba členov sa len tak o všeličom pozhovárať.

Krjela 57. V júli sa uskutočnilo stretnutie redakčnej rady bez M. Droppu, ktorý prestal byť členom RR. Na stretnutí padli produktívne nápady; napr. reflexia pandémie mladými ľuďmi slovom i obrazom; sčasti sa ju podarilo zrealizovať. Súčasne sme rozhodli o prílohe Krjel 57 – vydaní básnického zbierky Zuzany Líškovej Novembrové sakury. Zuzana ako členka poroty oslovila grafika a typografa z L. Hrádku Ondreja Jóba, ktorý ako podporu komunitnému projektu navrhol nový vizuál obálky Krjel. V tomto čísle sa predstavili naši autori – Peter Laučík a Zuzana Líšková s viacerými príspevkami, s poéziou Anna Ondrejková a Zuzana Líšková, s prózou začínajúci autor Matúš Mravec a Ivan Repček, s recenziou Anna Uramová, s rozhovorom Kristína Javorská, s fotografiami z izolácie Ondrej Jób. Pri príležitosti nedožitých 40. narodenín R. Berešíkovej sme uverejnili úryvok z vydaného románu Milovať niekoho tretieho. Časopis sme zaregistrovali aj v Národnej agentúre ISSN, takže od čísla 57 vychádza ako oficiálne zaregistrovaný. Číslo vyšlo v decembri 2021. Grafika 25 eur a tlač 160 eur boli zaplatené z príspevkov darcov, predovšetkým dotácie ArtŠtúdia LH.

Virtuálna knižnica

Pre protipandemické opatrenia sa mnohé aktivity knižnice presunuli do online priestoru, ktorý sme súhrnne nazval Virtuálna knižnica.

Dňa 28. januára 2021 si Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši zriadila svoje instagramové konto (IG). Jeho obsah bol od začiatku plnený aktuálnym dianím v knižnici, knižnými novinkami, ale i fotkami z knižných výstavičiek k výročiam spisovateľov. Prezentované boli formou plagátov alebo krátkych videí. Spolu sme uverejnili 195 príspevkov, k 31.12. sme mali 242 sledovateľov. Najúspešnejší príspevok v rubrike „myšlienky“ mal 78 pozretí.

Celkovo bolo v projekte Virtuálna knižnica uverejnených 343 príspevkov s 3 033 interakciami verejnosti.

Za online podujatia môžeme považovať 9 podujatí so 178 účastníkmi.

2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Bibliograficko-informačnú regionálnu činnosť zabezpečovali pracoviská KIS a ÚRL podľa plánu činnosti, potrieb používateľov knižnice, aktuálneho diania v regióne alebo v rámci spolupráce s regionálnymi inštitúciami. V zaradení pracovísk a pracovníčok v organizačnej štruktúre knižnice (bibliograf-informatik v KIS a regionálny bibliograf v ÚRL - v kumulovaných funkciách priamo podriadené riaditeľke knižnice) nedošlo k žiadnej zmene. Pozn.: pracovisko KIS ako organizačná jednotka funguje od r. 1995 v centrálnej budove knižnice, ÚRL v NKP Čierny orol ako súčasť Úseku náučnej literatúry (ÚNL) spolu so študovňou. Pracoviská plnili úlohy priebežne počas roka so zameraním na bibliografiu, regionalistiku a informatiku. Činnosť bola čiastočne obmedzená v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 na Slovensku (prekážka na strane zamestnávateľa).

- **Excerpcia seriálov a automatizované spracovávanie bibliografických regionálnych záznamov** v KIS a ÚRL:
 - **excerpované** boli **články** z ústrednej a regionálnej tlače: **retrospektívne** za roky 1972, 1974 - 1993, 1999 - 2001, 2003, 2006, 2009, 2014 - 2020, **súbežne** za rok 2021, do DB boli priebežne dopĺňané aj ďalšie články sekundárne získané regionálnou bibliografickou činnosťou
 - v centrálnej budove (KIS) bolo v uvedenom období **pravidelne monitorovaných 39** periodík, okrem toho ďalšie odborné periodiká z oblasti knihovníctva - aktuálne i retrospektívne, online a darované periodiká. V ÚRL bolo **monitorovaných 47 regionálnych** (v tom obecné 40, školské 4, firemný 2, literárny 1) a **17 nadregionálnych periodík**. Excerpcia a automatizované spracovávanie regionálnych záznamov sa vykonáva pre potreby regionálnej bibliografie v knižnici (elektronický výstup ročenky Liptov v tlači, personálne a tematické bibliografie, bibliografické letáky a i.), pre potreby používateľov a širokej verejnosti; excerpcia a spracovávanie záznamov má každoročne plynulé pokračovanie a ukončenie na začiatku ďalšieho kalendárneho roka
 - spracované boli záznamy zo zošitovej podoby SNB - články (r. 1998)
 - zabezpečoval sa priebežný analytický rozpis regionálnych a nadregionálnych dokumentov, najmä knižných dokumentov (knihy, slovníky, zborníky)
- **Uchovávanie periodík a spracovávanie albumov výstrižkov** (podľa vročenia):
 - príprava a uchovávanie výstrižkov v albumoch výstrižkov (súčasť excerpcie - KIS aj ÚRL)
 - uchovávanie periodík: v ÚRL sú archivované všetky spracovávané regionálne periodiká, staršie ročníky viazané, ostatné nadregionálne periodiká sa uchovávajú v ÚRL aj v KIS 1 kalendárny rok dozadu, následne sú spracované formou výstrižkov do albumov (výstrižky ďalej spracované automatizovane - pole 773 - ďalší zdroj). Albumy výstrižkov sú budované podľa vročenia, staršie podľa tematiky. Priebežne sa dopĺňali o výstrižky aj už existujúce ročníky albumov.
 -
- **Budovanie databáz a počty záznamov**
 - **informačný aparát** ÚRL a KIS bol priebežne budovaný ako v predchádzajúcich obdobiach: knižničný fond (vrátane albumov výstrižkov), databáza AKS Clavius

(dokumenty a analytické rozpisy, databáza regionálnych autorít a databáza miest a obcí regiónu Liptova), fotografická databáza regionálnych osobností

- **počet záznamov v celej databáze knižnice s väzbou na región k 31.12.2021 = registrované záznamy: autori 3 220** (z toho korporácie 913) + **tituly 12 959** (AVD, elektronické zdroje, firemná literatúra, grafika, hudobniny, knihy, kartografické dokumenty, multimédiá, normatívne dokumenty, oficiálne dokumenty, periodiká, PC súbory, rukopisy, špeciálne tlačoviny, vedecké a VŠ práce, zborníky, zvukové dokumenty) + **články 89 883** (články v periodikách 83 511, články v zborníkoch 871, články v knihách 5 139, články v špeciálnych tlačovinách 254, články v zvukových dokumentoch 30, články v grafike 78) + záznamy **o mestách a obciach 159, spolu: 106 221, prírastok za rok 2021 +4 569**

V rámci AKS Clavius bola budovaná a priebežne aktualizovaná:

- **databáza regionálnych autorít** (biografické spracovanie - anotovanie životopisných hesiel, fotografický a iný obrazový materiál mimo AKS Clavius) pre informačné potreby knižnice, používateľov a širokú verejnosť prostredníctvom katalógu Carmen. Výstupom sú o. i. ročne tlačenou formou vydávané *Výročia...* s plnými biografickými textami a odkazmi. Databáza bola rozširovaná a systematicky dopĺňaná o nové regionálne authority (fondy knižnice, dotazníkový prieskum, ďalšie zdroje). Existujúca databáza bola aktualizovaná (stotožňovanie, aktualizácie faktografických informácií, odkazy na zdroje podľa STN ISO 690), za týmto účelom sa vykonával aj priebežný analytický rozpis regionálnych a nadregionálnych titulov (najmä slovníkov).
Počet záznamov **regionálnych autorít v databáze k 31.12.2021: 3 220** (prírastok +48), v tom **2 307 osobných autorít a 913 korporácií**
- **databáza regionálnych článkov** - počet záznamov v databáze k 31.12.2021: **89 883, prírastok za rok 2021 +4 093** (v tom 3 017 článkov súbežnej a 1 076 článkov retrospektívnej regionálnej bibliografie)
- **databáza titulov rôznych typov regionálnych dokumentov** (lokácia ÚRL) - počet záznamov k 31.12.2021: **19 151** (prírastok +721)
- **databáza vydavateľov** v regióne k 31.12.2021: **513**
- **databáza miest a obcí Liptova** - databáza vybudovaná v predchádzajúcom AKS PC-Lib s faktograficky popisnými údajmi, väzbami na relevantný knižničný fond a sprievodným obrazovým materiálom sa ďalej pod AKS Clavius nespracováva, je v čiastočnej podobe prístupná v DB
- **Fond regionálnej literatúry a registrované informácie:**
 - podľa finančných možností LK GFB sa získaval, dopĺňal a spracovával knižničný regionálny fond, v ÚRL bolo katalogizačne spracovaných 211 knižničných jednotiek regionálneho charakteru (AVD 4, knihy 43, grafika 62, špeciálna tlačovina 92, zborník 7, kartografický dokument 1, firemná literatúra 2)
 - **knižničný regionálny fond** (len lokácia ÚRL) - stav k 31.12.2021 je **19 151 knižničných jednotiek** (knihy 3 578, grafické dokumenty 2 331, audiovizuálne dokumenty 39, špeciálne tlačoviny 3 925, zborníky 393, zvukové dokumenty 43, firemná literatúra 99, normatívny dokument 1, kartografické dokumenty 79, oficiálne dokumenty 49, počítačové súbory 4, vedecké a vysokoškolské práce 22, rukopisy 2, multimediálne dokumenty 5, periodiká 8 581)
 - **prírastok knižničných jednotiek** v roku 2021: **+721** (knihy +124, grafické dokumenty +65, špeciálne tlačoviny +92, zborníky +8, firemná literatúra +2, AVD +4, kartografický dokument +1, periodiká +425)

- spracované boli **elektronické zdroje** (tlačové správy - r. 2015, 2016, 2019, 2020, 2021) zamerané na región Liptova, v databáze k 31.12.2021: **340** záznamov (prírastok +48)
 - digitálne sa regionálne dokumenty nespracovávali
 - **prezenčné výpožičky regionálnej literatúry: 1 384 (+425)**
 - **počet návštevníkov ÚRL** za rok 2021: **313 (+140)**
 - pracoviská **poskytovali faktografické, dokumentografické a bibliografické informácie a služby** regionálneho charakteru, albumy výstrižkov a regionálnu literatúru používateľom knižnice, iným knižniciam, kultúrnym inštitúciám mesta L. Mikuláš a individuálnym záujemcom o štúdium regionálnej problematiky
 - **registrované bibliografické a faktografické informácie na regionálne témy:** 3 828 (záznamy v bibliografiách a slovníkoch) +659 (záznamy v regionálnych rešeršiach) +481 (registrované informácie regionálneho charakteru v AKS Clavius) = spolu **4 968**
 - k bibliograficko-informačným a regionálnym činnostiam bola využívaná predovšetkým vlastná databáza AKS Clavius, databáza katalógov SNK, portál Slovenské MDT Online, sieť Internet
 - **regionálne výstavy z fondov ÚRL:** 3. 1. - Juraj Chovan-Rehák (90. výr. nar.), 23. 1. - Pavol Socháň (80. výr. úmr.), 12. 2. - Pavol Rusko (60. výr. nar.), 18. 2. - Jozef Vengloš (85. výr. nar.), 12. 3. - Dušan Makovický (100. výr. úmr.), 29. 3. - Albert Škarvan (95. výr. úmr.), 13. 4. - Daniel Bachát Dumný (115. výr. úmr.), 27. 4. - Marcel Dúbravec (15. výr. úmr.), 16. 5. - Dobroslav Chrobák (70. výr. úmr.), 29. 5. - Miloš Ruppeldt (140. výr. nar.), 16. 6. - Igor Mráz (70. výr. nar.), 27. 6. - Pavel Vilikovský (80. výr. nar.), 4. 7. - Štefan Rysul'a (45. výr. úmr.), 25. 7. - Štefan Pačka (75. výr. nar.), 10. 8. - Igor Rumanský (15. výr. úmr.), 15. 8. - Rudolf Mrlian (105. výr. nar.), 14. 9. - Karel Il'ja Dvořák (65. výr. nar.), 22. 9. - Michal Miloslav Hodža (210. výr. nar.), 12. 10. - Michal Mačička (90. výr. nar.), 21. 10. - Kornel Stodola (75. výr. úmr.), 08. 11. - Róbert Dúbravec (45. výr. úmr.), 28. 11. - Ján Svrček (65. výr. nar.), 7.12. - Anna Šmelková (70. výr. nar.), 25. 12. - Jur Janoška (165. výr. nar.)
- **Rešeršná činnosť**
 - na základe požiadaviek používateľov a pre potreby bibliografického pracoviska knižnice boli v Úseku náučnej literatúry zostavené **4 rešerše s väzbou na región Liptov:**
 - Peter Vítek (255 záz.)
 - Gymnázium M. M. Hodžu a vývoj školstva v LM (108 záz.)
 - Poznávanie kultúrneho a prírodného prostredia Liptova v predprimárnom vzdelávaní (149 záz.)
 - Dejiny obcí zaniknutých pri výstavbe VD Liptovská Mara (147 záz.)
 - **Edičná činnosť:**
 - **Liptov v tlači 2021** [elektronický zdroj] : bibliografická ročenka. Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021
Pozn.: na začiatku roka 2022 dobieha excerpčia a spracovanie záznamov (titul nebude vydaný tlačou, záznamy sa nachádzajú v AKS Clavius, k 31.12.2021: 3 131 záz.)
 - **Karol Ruppeldt** : biografický leták pri príležitosti 180. výročia narodenia / zostavila Ivona Salajová. - Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021 (tlačou, zv. 87 edície Regionálnej bibliografie, 27 záz.)

- **Výročia 2021** : kalendárium výročí regionálnych autorov a osobností okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok / zostavila Ivona Salajová. - Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021 (tlačou, zv. 88 edície Regionálnej bibliografie, 327 zázň.)
 - **Peter Vítek** : výberová personálna bibliografia pri príležitosti 50. výročia narodenia / zostavila Ivona Salajová. - Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021 (tlačou, zv. 89 edície Regionálnej bibliografie, 343 zázň.)
- Pozn.: tlačou vydané tituly boli alebo ešte budú v zmysle Zákona o povinných výtlačkoch rozoslané inštitúciám na Slovensku.

Tab. 22 Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Ukazovateľ	r. 2020	r. 2021	Rozdiel
počet registrovaných bibliograf. a faktogr. informácií zameraných na regionálne témy	4 180	4 968	+ 788
počet vypracovaných bibliografií /tlačené+elektronické/ spolu	10	4	- 6
z toho kalendárium	1	1	0
ročenka	1	1	0
personálna bibliografia	0	1	+ 1
bibliografický leták	0	0	0
iné /životopis.medailón, inf.leták a pod./	8	1	- 7
počet vypracovaných rešerší	42	36	- 6
- z toho počet rešerší na regionálne témy	1	4	+ 3
počet titulov monitorovaných periodík spolu	101	103	+ 2
- z toho periodiká regionálneho zamerania	45	47	+ 2
počet záznamov v databáze regionálnej článkovej bibliografie spolu	85 790	89 883	+ 4 093
z toho ročný prírastok spolu	3 887	4 093	+ 206
- z toho články z periodík	3 690	4 008	+ 318
články zo zborníkov, kapitoly z kníh a iných špeciálnych tlačovín	197	85	- 112
fond regionálnych dokumentov spolu	18 430	19 151	+ 721
z toho - knihy /počet KJ/	3 454	3 578	+ 124

- periodiká /počet titulov/	8 156	8 581	+ 425
- iné - spracované v KIS /drobné tlače, AV dokumenty, firemná lit., grafika, mapy a iné špec. dokumenty/	6 820	6 992	+ 172
elektronická databáza regionálnych autorít - počet autorít spolu	3 172	3 220	+ 48
z toho osobné autority	2 303	2 307	+ 4
korporatívne autority	869	913	+ 44
elektronická databáza fotografií - počet spracovaných záznamov fotografií v KIS	*	*	*
výpožičky regionálnych dokumentov spolu	959	1 384	+ 425
z toho - knihy	215	321	+ 106
- periodiká	608	828	+ 220
- výstrižky	**	80	+ 80
- iné	136	235	+ 99
počet zrealizovaných regionálnych podujatí /garant podujatia - regionálne oddelenie/	5	0	- 5
počet návštevníkov regionálneho oddelenia	173	313	+ 140
počet využívaných elektronických databáz	4	4	0

Pozn.:

*fotografie spracované v súvislosti s regionálnymi autoritami nie sú v DB spracované ako záznamy, ale tvoria doplňujúci informačný materiál (zostavovanie bibliografií, letákov, medailónov) mimo AKS Clavius

** kvalifikovaný odhad

• **Informačná činnosť:**

a) **AKS CLAVIUS - servis a rozvoj automatizovaného knižničného systému (AKS):**

pracovníčka KIS zabezpečovala priebežný servis AKS (podľa potreby konzultácie s firmou MS-SOFT, s. r. o. a V. Romokom - servisné zastúpenie systému na Slovensku) v oblasti katalogizácie, bibliografie, výpožičiek, zálohovania dát, nastavení právomocí a LAN v centrálnej budove knižnice a na pobočkách:

- priebežné riešenie aktuálnych problémov v DB Clavius (chybové hlášky)
- lokálne nastavenia AKS Clavius podľa aktualizácií systému firmou LANius, s. r. o. v bloku Výpožičky a bloku Katalogizácia - priebežné konzultácie MS-SOFT, V. Romok
- priebežná oprava a aktualizácia Slovník - Autority (Osobné meno, Meno korporácie, Meno akcie, Geografické meno, biografické heslá POZ, citácie zdrojov 670, polia NAR, UMR, PUS, REG, OBL), súbežná kontrola na regionalitu „R“
- priebežná oprava a aktualizácia Slovník - Kľúčové slová (aj ÚRL), Slovník - MDT, Slovník - Zdroje 461/773
- priebežná oprava zdrojových údajov v analytických rozpisoch dokumentov - pole 773 retrospektívne (aj ÚRL)
- priebežné retrospektívne dopĺňanie a aktualizovanie údajov v poli 600-651 VEC najmä v záznamoch článkov z periodík a analytických rozpisoch kníh (aj ÚRL)
- zlučovanie duplicit / opravy čitateľov v databáze - priebežne podľa potreby
- priebežne a podľa potreby nastavované Zatváracie dni a obdobia (vrátane prolongácií výpožičiek, rezervácií, upomienok a MVS) v súvislosti s pandemiou COVID-19
- zabezpečenie aktualizácii systému, podľa potreby odstraňovanie chýb a/alebo úpravy v AKS CLAVIUS a katalógu Carmen (MS-SOFT)

b) spolupráca s Ing. Milanom Jančuškom–JANSOL pri zabezpečení prevádzky LAN v centre, ÚNRL a na pobočke ZŠ Janka Kráľa:

- servis serverov cez vzdialený prístup
- pravidelná profylaktická kontrola operačných systémov serverov a kontrola záloh na externé disky v centre
- servis pracovných staníc (ÚB, ÚDL, ÚETČ, ÚRL, pobočky cez vzdialený prístup), servis pre internetové pripojenie LAN
- zabezpečovanie servisu, údržby a nastavení prídavných zariadení v LAN centra a pobočiek
- inštalácia nových multifunkčných zariadení pre ÚETČ a ÚB, monitor v ÚDL, nové PC zostavy pre ÚNRL, ÚB
- výmena batérie UPS (pobočka), výmena zdroja ESET servera, výmena disku PC (ÚDL), výmena multifunkčného zariadenia (ÚDL)
- kalkulácia a aktualizácia licencie ESET
- zriadenie služobných mailových adries pre ÚDL, ÚB a ÚNRL
- nastavenie prístupu WIN a CL (nový zamestnanec)
- zabezpečovanie tonerov pre tlačiarne a multifunkčné zariadenia (sprostredkovane firmou Synergon, a. s., pobočka Liptovský Mikuláš)

• **Ďalšia odborná činnosť v rámci knižnice, spolupráca s inštitúciami a/alebo jednotlivcami v regióne:**

- priebežný výskum regionálnych osobností a ich biografických údajov a zdrojových prameňov (knižných, elektronických, dotazníkov) pre potreby opráv, úprav a doplnkov do Slovník - Authority, prednostne k vydaniu Výročí 2021..., priebežné dopĺňanie biografických údajov regionálnych autorít zo zborníkov Biografické štúdie (SNK Martin)
- dopĺňanie chýbajúcich záznamov do AKS Clavius k regionálnej autorite - Janko Alexy
- priebežné spracovávanie a dopĺňanie fotografií regionálnych autorít a súvisiacich obrázkových materiálov do DB fotografií (mimo AKS Clavius)
- monitoring tlače pre Liptovskú galériu P. M. Bohúňa v Liptovskom Mikuláši
- spolupráca so Slovenským zväzom protifašistických bojovníkov (oblastný výbor v Liptovskom Mikuláši) - excerpčia periodika Bojovník (r. 2020)
- spolupráca so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši - excerpčia periodík Pamiatky a múzeá a Múzeum (r. 2020)
- signalizácia plánovanej bibliografickej činnosti na rok 2021 a hodnotenie bibliografickej činnosti za rok 2020 (pre Krajskú knižnicu v Žiline a SNK)
- mailové konzultácie k spracovaniu špeciálnych dokumentov pod AKS CLAVIUS pre bibliografiu Turčianskej knižnice v Martine
- spracovaný výkaz - počet bibliografických záznamov v regionálnej článkovej DB a prírastok k 30. 6. 2021
- spracovaný Výkaz KULT 4-01
- pripomienky, návrhy aktivít a odborných činností k plánovanej výzve z IROP k SMART koncepcii (pre ŽSK)
- pripomienky k účasti vzdelávania sa knihovníkov (CVTI SR a program Digital Skills)
- pripomienky k návrhu zákona - povinný deponát regionálnych periodík
- návrhy tém záverečných prác pre Katedru mediamatiky a kultúrneho dedičstva FHV UNIZA (partnerstvo na základe podpísaného Memoranda o spolupráci)
- materiál Publikačná činnosť pracovníkov knižnice za r. 2021 a články o knižnici (pre potreby LK GFB)
- spracované biografické heslá s citáciami - J. Vajs, V. Škuta (pre Liptova Esperanto-Klubo, Liptovský Mikuláš)

- príprava materiálov a konzultácie používateľom knižnice k ročníkovým, bakalárskym a diplomovým prácam (napr.: Historické centrum Liptovského Mikuláša, Výstupy na Kriváň, Pavel Vilikovský, Vodné dielo Liptovská Mara, Juraj Jánošík, Ján Pálka, Ondrej Stodola, Kožiarske závody v Liptovskom Mikuláši, Ľadový hokej v Liptovskom Mikuláši : 50. - 60. roky, Miloš Ruppeltd, Jozef Čajka, Jozef Svobodník, Jasná - lyžiarske stredisko, Platyovci v stredovekom Liptove, Peter Vítek, Výstavba v Demänovskej doline, Osídlenie Liptova)
- účasť na inventarizácii majetku LK GFB
- služby vo výpožičnom procese podľa rozpisu a aktuálnych potrieb LK GFB, pracovníčka KIS - v Multimediálnom úseku a Úseku detskej literatúry, individuálna práca s čitateľom a konzultácie k regionálnej problematike, pracovníčka v ÚRL - individuálna práca s čitateľom v ÚNRL, práca s regionálnym fondom

3. Metodická a poradenská činnosť knižnice

3.1. Metodické návštevy spolu

Metodické návštevy mimo vlastnej knižnice : 45

Konzultácie: 46

Odborné porady a semináre, z toho pre mestské a obecné knižnice, resp. pre knižnice iných sietí: 0

3.2. Vnútroknižničná metodika

Metodička spolupracovala s vedením knižnice a ostatnými pracoviskami. Zaoberala sa prijatými legislatívnymi opatreniami, internými úlohami a protipandemickými opatreniami. S vedúcou OKIS prehľadne uložili knihy priradené do depozitu. Podieľala sa na inventarizácii majetku knižnice, spracovala podklady pre benchmarking knižníc s polu s doplňujúcimi údajmi porovnávala výkony regionálnej knižnice s výkonmi iných knižníc. Počas metodických návštev získavala dokumenty pre úsek regionálnych dokumentov.

3.2. Okresná metodická pôsobnosť

Tab. 23

Rok	Počet knižníc v metodickej pôsobnosti *	Úväzok metodičky pre okresnú metodiku	Počet odborných podujatí pre knihovníkov	Počet metodických návštev mestských a obecných knižníc	Počet konzultácií
2020	72	1	0	28	61
2021	72	1	0	45	46

* bez regionálnej knižnice

3.4 Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti knižnice podľa jednotlivých okresov

Tab. 24 Verejné knižnice

Ukazovateľ	Okres Liptovský Mikuláš	Okres Ružomberok
Počet obyvateľov v okrese spolu	71 926	56 358
Počet obyvateľov v okresnom sídle	30 746	26 094
Počet školopovinných detí v okrese	5 890	4 819
Počet školopovinných detí v okresnom sídl	3 113	2 743
Počet verejných knižníc v okrese	50	23
z toho regionálna knižnica	1 + 1	0
mestské knižnice + pob.	1	1 + 4
profes. knižnice + pob.	1	0
neprof. knižnice + pob.	47	22
Počet zrušených knižníc	0	0
Počet nepracujúcich knižníc	0	0
z toho počet knižníc nepracujúcich viac ako 5 rokov	0	0
Počet knižníc s obnovenou činnosťou	0	0
Zmeny v profesionalizácii /+ -/	1 (Bobrovec)	0
Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF	0	0
Počet automatizovaných knižníc	11	4
Počet knižníc s internetom pre verejnosť	6	4
Centrálny nákup pre knižnice - počet knižníc	0	0
Metodická pomoc pri spracovaní projektov		0
Počet konzultácií k projektom	3	2
Metodická pomoc pri revízii KF	3	2

V roku 2021 uskutočnila pracovníčka oddelenia **45 metodických návštev**. Zameranie vyplývalo z potrieb navštívenej knižnice. Volil sa individuálny prístup s ohľadom na personálne, priestorové a finančné zabezpečenie knižnice. Metodické návštevy boli zamerané na inštruktáž novým knihovníkom, podmienky a výsledky činnosti, usmernenie a uzavretie fyzických revízií, vedenie základnej knihovníckej techniky, stavanie knižničného fondu a jeho aktualizácia..... Jednu metodickú návštevu vykonali pracovníčky oddelenia knižničných fondov v školskej knižnici Bobrovec a bola zameraná na spracovanie knižného fondu v systéme Clavius.

V hodnotenom roku bolo knihovníkom a ich zriaďovateľom poskytnutých **46 konzultácií**, ktoré sa týkali napr. vyúčtovania dotácie z Fondu na podporu umenia, automatizáciu knižničných činnosti

prostredníctvom systému KIS MASK Koka, personálne, priestorové zmeny, stav a podmienky knižnice, fungovanie a poskytovanie služieb v súvislosti s Covid automatom a vyhláškami 1 konzultácia bola poskytnutá knihovníčke Liptovského múzea v Ružomberku v NKP Čierny orol a 1 konzultácia knihovníkovi Múzea Janka Kráľa.

Bežne podávané informácie sa nesledovali. Aktuálne informácie boli v roku 2021 knihovníkom a ich zriaďovateľom odosielané e-mailom.

Priebežne, počas celého roka sa budovala dokumentácia usmerňovaných knižníc, sledoval sa stav a vývoj verejných knižníc. Aktualizovala sa databáza modulu metodika v systéme Clavius.

Pracovníčka OKM zostavila sumárne výkazy o činnosti verejných knižníc za rok 2020 s príslušnými komentármi a tabuľkami. Tie boli podkladom na vydanie metodického materiálu Verejné knižnice okresu Liptovský Mikuláš a Ružomberok za rok 2020, ktorého súčasťou bol aj číselný prehľad výkonov jednotlivých knižníc.

Na základe metodického pokynu k určení štandardov pre verejné knižnice vyhodnotila plnenie štandardov verejných knižníc regiónu za rok 2020.

Tab. 25 Sieť školských knižníc

Ukazovateľ	Okres Lipt. Mikuláš	Okres Ružomberok
Počet školských knižníc v metodickej pôsobnosti	0	0
Počet metodických návštev školských knižníc	1	0
Počet metodických konzultácií	0	0

Tab. 26 Špeciálne knižnice

Ukazovateľ	Okres Lipt. Mikuláš	Okres Ružomberok
Počet metodických návštev špeciálnych knižníc	0	0
Počet metodických konzultácií	1	1

4. Knižnica a spolková činnosť

Liptovská knižnica GFB je členom Slovenskej asociácie knižníc a kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov a knižníc. Desať pracovníčok knižnice je individuálnym členom Spolku slovenských knihovníkov, zastúpenie máme aj vo výbore Krajskej pobočky SSK Žilinského kraja a riaditeľka LK GFB je členkou celoslovenského výboru Spolku na obdobie 2019 – 2023.

Knižnica aktívne spolupracuje so Spolkom Martina Rázusa, Spolkom Pavla Straussa, Spoločnosťou Kolomana Sokola, občianskym združením Polonus, občianskym združením Živé námestie a OZ Diera do sveta.

5. Závěry

Rok 2020 bol náročný nielen pre knižnicu ale aj pre celú spoločnosť. Celosvetovú pandémiu koronavírusu sme neočakávali, neboli sme na ňu pripravení, opatrenia sa vykonávali doslova „za pochodu“. Z pohľadu knižnice sme sa museli vyrovnat' so špecifickou organizáciou práce počas zatvorenia knižnice pre verejnosť aj počas jej otvorenia s obmedzeniami a na základe výnimky. Reagovať sme sa museli aj na prísne protipandemické opatrenia – rúška, odstup, dezinfekcia, karanténa, obmedzený počet ľudí, zákaz kolektívnych podujatí. To všetko sa premietlo aj do neplánovaných zvýšených finančných nákladov, ale aj nemožnosti plnenia projektových aktivít. Pri projekte podporenom Fondom na podporu umenia Knižnica je tá správna adresa sme museli požiadať o presun aktivít do roka 2021. Najviac sa táto situácia nepriaznivo prejavila na návštevnosti knižnice a to ovplyvnilo všetky sledované štatistické ukazovatele. Okrem počtu registrovaných používateľov nastal výrazný pokles v počte fyzických návštevníkov i výpožičiek vo všetkých úsekoch. Ako už bolo uvedené vyššie v komentári, bolo to zapríčinené opatreniami prijatými v súvislosti s pandémiou COVID-19. Knižnica bola od 12. marca do 10. mája pre verejnosť zatvorená, čítárne, študovne, úsek regionálnych dokumentov a verejný internet až do 15. júna. Po otvorení sme fungovali v obmedzenom režime, bol skrátený výpožičný čas a obmedzený počet používateľov, ktorí mohli byť v jednom čase na jednom výpožičnom mieste. Po zhoršení situácie (2. vlna COVID-19, vyhlásenie núdzového stavu) bola opäť celá knižnica zatvorená od 26. do 31. októbra a od 21. do 31. decembra. Pobočka na Podbrezinách bola zatvorená od 2. marca do 29. mája, v júni bola otvorená len 2 dni v týždni (utorok a štvrtok). Po otvorení školy bola aj knižnica otvorená od 2. septembra do 18. decembra v riadnom režime. V tomto čase bolo zakázané resp. obmedzené konanie kultúrnych a výchovno-vzdelávacích podujatí. Veľa aktivít sa presunulo do online priestoru, čo môže byť pozitívom v danom čase, ale uvidíme, ako sa to prejaví na činnosti knižnice v budúcnosti.

Zároveň sme sa museli vyrovnat' s výpadkom pracovníkov z pracovného procesu z dôvodu samotného ochorenia na COVID-19 alebo z dôvodu karantény.

Rok 2020 bol ťažký, neštandardný, plný obmedzení. Na prvý pohľad by sme mohli vidieť samé negatíva, ale zároveň treba vidieť, že knižnice sa dokážu prispôsobiť, že vedú poskytovať služby verejnosti aj v obmedzenom režime, resp. v inej forme. Hľadali sme možnosti, často aj nachádzali, uvidíme, čo z nových metód a foriem práce prežije aj do budúcnosti – dúfajme normálnych – časov.

Veľkým plusom tohto ťažkého roka bola neuveriteľná podpora verejnosti. Ľudia dali vedieť, že im knižnice chýbajú a zrejme aj preto sa v 2. vlne koronakrízy knižnice dostali do výnimiek a mohli poskytovať – hoci obmedzene a za sprísnených podmienok – knižnično-informačné služby verejnosti. Pracovníci knižníc – a pracovníci Liptovskej knižnice G. F. Beloptockého v Liptovskom Mikuláši tiež - túto podporu cítili ako veľké zadosťučinenie. Možno si budúcnosť vyžiada ďalšie zmeny, ale to ukáže čas. Minulý rok, napriek všetkým problémom a ťažkostiam, ukázal, že knižnica (a knižnice všeobecne) si svoje miesto v spoločnosti obhájila.

Správa o činnosti a hospodárení Liptovskej knižnice Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši za rok 2021

Zostavila: Mgr. Marcela Feriančeková z podkladov jednotlivých organizačných zložiek Liptovskej knižnice G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši

Zodpovedný redaktor: Mgr. Marcela Feriančeková, riaditeľka knižnice

Vydala: Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši

Rok vydania: 2022